

Mas tednik

Kronika

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

Poštni urad Celovec 2 — Verlagspostamt Klagenfurt

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt

LETO XIV./STEVILKA 32

CELOVEC, DNE 6. AVGUSTA 1964

CENA 2.— SILINGA

Gospodarsko zrelo

Danes so na celovškem razstavišču odprli trinajsti koroški velesejem. Po vsej gospodarski strukturi koroške dežele mora veljati prva gospodarska skrb lesu in lesnim izdelkom, saj pokrivajo gozdovi velik del deželne površine in daje na Koroškem ravno gozd petinpetdeset odstotkov vsega koroškega izvoza.

Tako je razumljivo, da tudi letošnji velesejem posveča največjo pozornost lesu in lesni industriji. Iz leta v leto pa vidimo ravno na koroškem velesejmu, kako se uporaba lesa na vseh področjih vedno bolj zlahči in koliko lesa, ki je še pred nedavnim šel skozi peči in štedilnike v zrak, najde danes že zlahknejšo porabo v industrijskih izdelkih. Ker potreba po lesu in vseh odgovarjajočih izdelkih še vedno raste, mora rasti tudi naša skrb, ki jo posvečamo gozdu. Velesejem pa nam predočuje možnosti boljše izkoriščanja lesa in nam daje tudi napotke, kako bi ravno to gospodarsko panogo še bolj uspešno uvrstili v svoje gospodarske načrte. Ta potreba pa ne nastaja zgolj iz želje po udobnejšem življenju, marveč je predvsem narekovana po izredno hitrem preobrazovanju naše družbe.

Če gledamo statistike o zaposlitvi koroškega prebivalstva, tedaj je najmočnejša značilnost pač dejstvo, da je zadnje desetletje pobralo na kmetijah skoraj eno tretjino delovnih ljudi.

Bežen pogled po vaseh kaže, da se kmečke hiše praznijo, da nastajajo ob vaseh koke malih in večjih delavskih naselij in lonije stanovalci teh naselij posvečajo raznim nekmečkim poklicem. Na kmetiji pa sta ostala gospodar in gospodinja ter mladi družini, če je tega še sploh kaj. Ta položaj pa silijo tudi kmeta na pot, da usmeri svoje gozdno gospodarstvo na malo število pridelkov in da izvede iz gospodarstva vse predpogoje lastnega obstanka. Ti predpogoji pa so danes stroji. Gospodarski stroji pa so navadno težka investicija, kakršno kmetija dovoljuje le pri umnem gospodarstvu v svinjskem in kravjem hlevu in vestni uporabi vsakega kosa lesa.

Tudi na tem področju je koroški velesejem zrelo, saj kaže nad tisoč firm svoje izdelke in je treba pri vsakem nakupu točno presojati, kaj stroj stane in kaj nudi in zmore. Seveda bomo pri vsakem nakupu upoštevali domače firme, ker so nam te tudi po končanem velesejmu na razpolago, če potrebujemo njihovega nasveta in njihove pomoči.

Velesejem pa naj ne bo samo priložnost nakupovanja, marveč v prvi vrsti tista prilika, da si ogledamo vse panoge gospodarstva in njihovo medsebojno povezanost, saj nam nazorno dokazuje, da pri današnjih življenjskih prilikah noben poklic zase ni življenja sposoben, marveč smo nujno navezani drug na drugega in šele tako tvorimo celoto, ki s svojim umskim in ročnim delom nudi današnji družbi vse ugodnosti civilizacije.

Ko bomo naslednje dni korakali po razstavišču, se mogoče spomnimo tudi naših gospodinj, saj bomo tudi zanje videli marsikateri stroj in strojček, ki bi utegnili ravno gospodinjini olajšati naporno delo. Če pomislimo, da ima po zadnji statistiki že vsak šest Avstrijec motorno vozilo, tedaj se moramo vsekakor vprašati, ima li vsaka šesta žena in mati pri nas v Avstriji tudi najpotrebnejše tehnične pripomočke v kuhinji in gospodinjstvu. Kakor smo na splošno moški zelo zainteresirani, da si s pomočjo tehnike olajšamo svoje delo in si ustvarimo tudi druge udobnosti, tako na svoje žene in svoje matere le premalo mislimo, da bi tudi one zaslužile pomoči sodobne tehnike. Odprimo oči na sejmu v Celovcu tudi s tega vidika in našli bomo prav gotovo hvaležne žene in matere na svojih domovih.

Odprt je Koroški velesejem

Danes, v četrtek, dne 6. avgusta ob 10. uri dopoldne, so slovesno otvorili 13. avstrijski lesni sejem v Celovcu. Na posebnem prostoru pri glavnem vhodu velesejma so se zbrale visoke osebnosti javnega življenja in številno občinstvo, med katerimi je bilo mnogo ljudi s podeželja in tudi tujece.

Prvi je spregovoril predsednik velesejma, podžupan, mestni svetnik Rudolf Novak, ki je v kratkih besedah pozdravil navzoče različne goste. Nato je govoril o pomenu sejmov na splošno in posebno še o našem Koroškem velesejmu.

Za njim je prevzel besedo predsednik velesejskega in olepševalnega društva, župan mesta Celovca, višji vladni svetnik Hans Außerwinkler. V svojem govoru je naglasil pomen sejma za mesto Celovec, deželo Koroško in ne nazadnje za celo Avstrijo. „Kakšnega izrednega pomena je sejem za naše mesto, vidimo iz tega, kako gospodarsko zmerom bolj razcvita, se zmerom bolj veča in lepša. Ni pa naš cilj napraviti iz Celovca vele mesto, ampak hočemo število prebivalstva zvišati samo na okoli 100.000, kajti pri celotnem številu prebivalstva Koroške dežele (500.000) bi bilo to tudi nemogoče.“

Sledil je govor namestnika deželnega glavarja Hansa Sime. Dejal je, da ima letos čast nadomestovati obolega deželnega glavarja Ferdinanda Wedeniga. „Ze trinajstič se letos odvarjajo vrata Koroškega velesejma. Ta ustanova ima za seboj že lepo pot napredka. Vendar stoji danes pred novimi nalogami, posebno spričo zmerom tesnejše gospodarske povezanosti evropskih držav. Letos razstavlja ogromno število razstavljalcev iz 20 držav. Interesentov pa bi bilo še več, če bi bil razstaven prostor večji.“

Ciper zahteva umik vojske UNO

Tiskovna gonja proti vojaškim silam OZN — Boji v Kirenijskih gorah

Prvič, odkar so vojaške sile Organizacije združenih narodov na otoku Cipru, so v ponedeljek sprožili grško-ciprski listi zahtevo, naj bi sile UNO končale ciprsko akcijo in zapustile sredozemskomorski otok.

Vodilni časopis „Alithia“ se je spozabil celo tako daleč, ko trdi, da je navzočnost vojaških sil Organizacije združenih narodov na otoku že kar neznesna.

Napad ciprskih časopisov na vojaške sile Organizacije združenih narodov je sledil skoraj istočasno, ko so vzplamteli v Kirenijskih gorah novi boji, severno od mesta Nikozije.

Težišče bojev je zopet znana trdnjava St. Hilarion, ki je še zmerom v posesti ciprskih Turkov in ki so nanjo jurili že pred nekaj tedni ciprski Grki. Samo v so-

Pred ponovno krizo v Kongu

Gverilska vojska ogroža Stanleyville — Oklic „Ljudske republike Kongo“

V terek je gverilska vojska uporniškega voditelja Gastona Soumialota iznenada prodrla do Stanleyville, glavnega mesta Vzhodne pokrajine Konga in tako preti nevarnost, da bo celotni Severovzhodni Kongo odrezen od ostale države.

Ker je v mestu Stanleyville le 600 mož vladne vojske, označujejo v vojaških krogih položaj mesta kot brezupen.

V Leopoldvillu, glavnem mestu Konga, je novica o prvih bojih v predmestju Stanleyville — Wanie Rukula in Ponthierville — povzročila velik nemir. Tukaj tudi ne izključujejo možnosti, da je z rdečo Kitajsko zvezani uporniški voditelj Gaston Soumia-

Kot zadnji je povzel besedo minister za trgovino in obnovo dr. Fritz Bock, ki je med drugim dejal, kako velikega pomena je ravno Koroški velesejem za celotno gospodarstvo Avstrije. Še posebno pa je poudaril, da je avstrijsko gospodarstvo sedaj na poti k Evropski gospodarski skupnosti, kar bo sedanjemu tržišču znotraj države odprlo možnost prodaje blaga na prostoru, kjer živi nad 172 milijonov ljudi.

Domači in tuji gostje pri otvoritvi

Pri svečani otvoritvi 13. avstrijskega lesnega sejma 1964 je bilo navzočih poleg zveznega ministra za poljedelstvo in gozdarstvo dipl. ing. dr. Schleinerja tudi še več članov zvezne vlade in uradnikov ministrstev.

K otvoritvi so prišle delegacije iz Italije (Rim, Trst), Jugoslavije (Ljubljana, Zagreb) in iz Nemčije (München itd.). V spremstvu ministra dr. Schleinerja je bil tudi romunski minister za gozdarstvo dipl. ing. Mihail Suder s svojo delegacijo vodilnih gozdarskih in lesnih strokovnjakov. Romuni bodo ostali še nekaj časa na Koroškem, kjer si bodo ogledali lesna industrijska podjetja in gozdarske ustanove.

Dalje so bili pri otvoritvi navzoči diplomatski in konzularni zastopniki iz Zvezne republike Nemčije, Sovjetske zveze, Velike Britanije, Belgije, Italije, Švice, Jugoslavije, Romunije, Francije, Švedske in drugi.

Omenimo naj še, da je bilo pri otvoritvi navzočih tudi 50 strokovnih novinarjev lesnega gospodarstva iz 13 držav: Avstrije, Belgije, Zvezne republike Nemčije, Nemške demokratične republike, Finske, Francije, Velike Britanije, Italije, Jugoslavije, Nizozemske, Romunije, Švedske, Švice.

† Tomaž Dumpelnik

V nedeljo, dne 2. avgusta, se je nenadoma preselil v večnost Tomaž Dumpelnik, pd. Dumpelnik v Štebnu pri Globasnici. Kruta smrt ni iztrgala rajnega le iz srede njegove ljubljene družine, temveč je vsekala težko rano fari, občini in vsemu našemu koroškemu slovenskemu ljudstvu. Zaradi njegovega kremenitega značaja, njegove naravne inteligence ga je naše ljudstvo kot svojčas Ferda Krajgerja, pd. Zlokarja, že v zgodnji mladosti izvolilo za zastopnika narodovih stremeljenj in teženj.

Bil je dolgoletni sodelavec Narodnega sveta koroških Slovencev. Kot 26-leten je bil izvoljen za zastopnika slovenske stranke v občini. 42 let je kot župan ali kot občinski odbornik z vsemi bogatimi zmoglostmi duha in srca skrbel za blagostanje svojih občanov. S svojim širokim in mirnim značajem je ne glede na strankino prepričanje skrbel in se zavzemal za pravično reševanje tudi najtežjih problemov in je zaradi tega užival vsesplošno zaupanje. Iz občine je segal njegov vpliv tudi na okrajno in deželno raven. Slovenske kmete je zastopal v deželni in okrajni kmetijski zbornici. Njegovo priljubljenost je še posebej potrdil njegov pogreb v terek, 4. avgusta, v Štebnu. Zadnjo čast mu je izkazala ogromna množica žalujočih s sedmimi duhovniki in vrsto govornikov.

Slava njegovemu spominu!

K R A T K E V E S T I

● Trije neidentificirani torpedni čolni so v nedeljo napadli s topovi in torpedi ameriški rušilec „Maddox“, ki je plul 150 km jugovzhodno od Hanoja. Rušilec je odgovoril z ognjem. Eden izmed torpednih čolnov je bil hudo poškodovan in je ostal na mestu spopada, medtem ko sta druga dva čolna — prav tako poškodovana — nadaljevala vožnjo.

● Ameriška vesoljska ladja „Ranger VII“ je uspešno priletela na Luno, potem ko je poslala na Zemljo okrog 4000 posnetkov Lunine površine. Prvi posnetki, ki jih je napravilo šest v ladjo vgrajenih kamer, so zajeli skoraj 280.000 kvadratnih km Lunine površine. Kamere so posnele levo polovico osvetljene strani Lune.

● Kamerun je postal 88. član mednarodne agencije za atomsko energijo, katere sedež je na Dunaju.

● Vabilu prirediteljev jubilejnih slovenski Shakespearovega rojstva v Stratfordu on Avon se je odzvalo nad 250 mož s primkom Shakespeare. Prišli so iz Avstralije in z Nove Zelandije.

● Sredi poti so se odločili za umik štirje japonski alpinisti, ki so hoteli preplezati severno steno Eigerja. Ko so lezli čez drugo ledeno polje, se je sprožil grušč; enemu izmed alpinistov je kamen poškodoval roko.

● Zaradi mraza je umrlo v Sao Paulo 19 ljudi. Temperatura se je v dveh dneh znižala približno za 40 stopinj. Hladni val je zajel tudi Rio de Janeiro in južne brazilske pokrajine, kjer sneži že nekaj dni.

Politični teden

Po svetu . . .

MAURER PRI DE GAULLU

V Parizu se je minuli teden zadrževal romunski ministrski predsednik George Maurer. Njegova pot v Pariz je bila predvsem gospodarskega značaja.

Po poročilih iz glavnega mesta Francije sta obe državi zainteresirani na povečanju trgovinske izmenjave. Pariz je za to že zaradi tega, ker je Romunija zanesljiv dobavitelj nafte. Tako je Romunija izvozila samo v letu 1963 v Francijo nafte v vrednosti 700 milijonov šilingov.

Politični opazovalci so mnenja, da je državni obisk Maurerja tudi političnega značaja. Oni sodijo, da romunski državnik prav dobro ve, da se Romunija ne more otresti Moskve brez pomoči in trgovine z Zapadom.

Medtem ko je bil romunski ministrski predsednik George Maurer prijazno sprejet pri francoskem državnem predsedniku de Gaulle, je nenadoma prispel v Bukarešto Nikolai Bodgorny, ki velja za priznanega ideologa Kremlja. Prihod Bodgornya spravljajo v zvezo, ker je Moskva odločno proti francoskemu izletu Maurerja.

Takoj po prihodu v Bukarešto je Nikolai Bodgorny obiskal romunskega predsednika in vodjo komunistične partije Georgia Deja, ter se z njim razgovarjal o perečih zadevah. Takoj po konferenci je ideolog Kremlja zapustil Romunijo.

Romunska tiskovna agencija je poročala, da je potekal razgovor med Bodgornym in ministrskim predsednikom George Georgiom Dejom v prisrčnem ozračju. Več o tem tisk ni poročal.

SPOR PARIZ — BONN

Prvič, odkar so sklenili nemško-francosko prijateljsko pogodbo, je prišlo minuli teden do resnega spora med Zvezno republiko Nemčija in Francijo. Nemška zvezna vlada ugotavlja namreč, da kritika, ki jo je de Gaulle naslovil na račun Zvezne republike sploh ne drži. Politika Bonna ni bila nikdar odvisna od Washingtona. Prav tako je napačno misliti, da bi bila nemška politika odvisna od Francije.

Bonnska vlada natančno komentira de Gaullovo izjavo in prihaja do sledečih zaključkov:

● Bonn je že pri sklenitvi pogodbe jasno razložil, da mora ta zasledovati cilj, utrjevati združitev svobodnih narodov in postaviti tesno zvezo med Evropo in Združenimi državami Amerike;

● Bonn je bil zmerom za to, da se obdrži zgradba Atlantske zveze (de Gaulle bi jo rad spremenil);

● Zvezna republika Nemčija je za združitev vseh vojaških sil NATO (de Gaulle je francosko vojsko izvil iz poveljstva NATO);

● Nemška vlada je za priključitev Velike Britanije k Evropski gospodarski skupnosti (de Gaulle je proti).

Čeprav pomeni izjava Bonna oster napad proti de Gaulle, to ni nikaka „proti izjava“, marveč samo natančna pojasnitev nemškega stališča, pravijo v političnih krogih.

ODNOSI ITALIJA — PEKING?

V Rimu so prvič uradno javili, da namestnik Italije navezati trgovinske stike s Pekingom. To pa tako, da bi ustanovili v Pekingu stalno trgovinsko poslanstvo. Italijansko ministrstvo trenutno še študira tekst začasne pogodbe in s tem v zvezi vse njene posledice.

Washington je zaradi tega koraka Italije protestiral pri italijanski vladi, češ da so odnosi zapadnih držav z rdečo Kitajsko „neprikladni“. Prav ta protest iz Washingtona je napotil Italijo, da je dala gornjo izjavo.

Pred tem pa so ponovno dementirali govorice, po katerih naj bi Italija navezala gospodarske stike z rdečo Kitajsko.

Govornik zunanega ministrstva je naglasil, da bi Italija omejila morebitne odnose s Pekingom v vsakem slučaju samo na gospodarsko področje. V Washingtonu pa se bojijo, da bi stalna gospodarska izmenjava prej ali slej privedla do pravih diplomatskih odnosov in k priznanju rdeče Kitajske.

Zapadni diplomatje komentirajo italijansko poročilo kot nekako posnemanje de Gaullove politike. Tako bi bila Italija poleg Francije druga v sklopu šestih držav Evropske gospodarske skupnosti, ki bi vzdrževala odnose s Pekingom.

MOSKVA NIMA DENARJA ZA UNO

S hladnim „njet“ je odbil Hruščev želje glavnega tajnika Organizacije združenih narodov U Thanta, ki je ta obiskal minuli teden Moskvo. Glavni tajnik Organizacije združenih narodov U Thant je prispel v Sovjetsko zvezo z namero, da bi opozoril sovjetskega ministrskega predsednika Nikito Hruščeva na dolgove, ki jih ima Sovjetska zveza pri Organizaciji združenih narodov.

Generalni tajnik U Thant — očitno trudeč se, da bi se potolažil — je izjavil po neuspehu pred osupljenimi novinarji: „Nisem prišel v Moskvo kot izterjevalec denarja. Ni bila moja namera spreminjati mnenja sovjetske vlade. Tudi ni naloga glavnega tajnika Organizacije združenih narodov, vplivati na politiko nekega člana te organizacije.“

U Thant se je v svoji opazki spozabil celo tako daleč, da je dejal, da so bili njegovi pogovori o denarnih zadevah Organizacije združenih narodov celo „koristni“.

Sovjetska zveza dolguje namreč Organizaciji združenih narodov kar lepo vsoto 70 milijonov dolarjev.

AVSTRIJA NAJ BI POMAGALA JUŽNEMU VIETNAMU

Južni Vietnam želi vzpostaviti z Avstrijo tesnejše stike. To je izjavil glavni tajnik v južnovietnamskem zunanem ministrstvu Vinh Tho, ki se je na svojem potovanju okoli pol sveta ustavil za kratek čas tudi v Avstriji.

V Salzburgu se je sestal Vinh Tho z avstrijskim zunanjim ministrom dr. Kreiskym, pri čemer je izrazil željo, da bi njegova dežela rada navezala z Avstrijo tesnejše diplomatske stike na ravni poslaništev.

Tačas tečejo zveze med Avstrijo in Južnim Vietnamom preko Londona odnosno Bangkoka.

Na tiskovni konferenci je Vinh Tho tudi razložil, da bi dobilo tako avstrijsko gospodarstvo impulze, ker bi denar iz Avstrije naravno zopet porabili za nakup avstrijskega blaga.

Glavni tajnik južnovietnamskega zuna-

AVSTRIJA IN EWG

V zadnjih tednih smo že nekajkrat poročali o izjemnem položaju, ki ga ima Avstrija med obema gospodarskima blokoma držav zapadne Evrope, t. j. med EWG in EFTA (zadnjemu pripada tudi Avstrija kot nevtralna država). Ker pa je trgovsko bolj navezana s svojim izvozom in uvozom na države, ki so članice Skupnega evropskega gospodarskega trga (t. j. EWG), zato po svojih najvidnejših političnih in gospodarskih zastopnikih že dalje časa skuša doseči tesnejšo naslonitev na EWG.

V ta namen so bili, kot smo že svoj čas omenili, doma in v inozemstvu dosedaj že številni sestanki in konference, na katerih so zastopniki debatirali o tem. Tudi v zadnjem času je sam zvezni kancler dr. Klaus ob priliki svojega prvega uradnega obiska v Belgiji in Švici razpravljal o tem vprašanju in skušal doseči čim ugodnejšo rešitev za Avstrijo. V tej zvezi moramo omeniti dve važni konferenci: prva je bila pred tremi tedni v Angliji (v Edinburghu) in sicer ministrov EFTA-držav, katere sta se udeležila kot zastopnika Avstrije trgovinski minister dr. Bock in zun. minister dr. Kreisky. Podrobneje smo o njej poročali že pred dvema tednoma. Druga konferenca pa je bila v Bruslju (Belgija), kjer ima sedež ministrski svet EWG-držav. Na tej so ponovno razpravljali, kako bi rešili problem asociacije Avstrije k EWG. Končno je bilo sklenjeno, naj stalni zastopniki EWG-komisije pripravijo tozadevni osnutek pogodbe.

Ministri EWG-držav so s tem sklepom v načelu pristali na predmetna pogajanja in sklenitev pogodbe o asociaciji z Avstrijo. Seveda pa bo pred dokončno potrditvijo pogajanj potrebna še ena seja pristojnih ministrov. Posebno pozorno je bil v Avstriji zapažen pozitiven nastop francoskega zastopnika, t. j. v korist Avstrije, to zlasti še zato, ker je Francija ena izmed držav, ki so leta 1955 podpisale avstrijsko drž. pogodbo.

Po vsem videzu sodeč torej le niso bili zastoj vsi dosedanji napori vodilnih avstrijskih državnikov, še posebno ne gori omenjeno uradno potovanje zveznega kancler dr. Klause v Belgijo in Švico, kot so to nekateri škodoželjnejši hoteli prikazati!

njega ministrstva je bil posebno vesel, ker mu je dr. Kreisky obljubil pomoč v obliki zdravil in šotorov za begunce.

Pri razgovorih je Vinh Tho tudi izrazil željo po kulturni izmenjavi. On bi bil za to, da bi mogli študentje v okviru izmenjave obiskovati avstrijske univerze.

Za načrte francoskega predsednika de Gaulle, po katerih naj bi Vietnam neutralizirali, je imel Vinh Tho pripravljeno samo eno besedo: „Neizvedljivo.“ Severni Vietnam ne bo toliko časa za nevtralnost, dokler je komunističen.

NAJSTROŽJE MERE PROTI KUBI

Latinsko ameriške države in Združene države Amerike so se odločile za najstrožje diplomatske in gospodarske mere nasproti Kubi. V resoluciji, ki so jo sprejeli na konferenci zunanjih ministrov Sveta ameriških držav, pretijo Fidelu Castru celo z vojaškimi merami, če on ne bo prenehal z revolucionarnimi akcijami v njihovih državah.

Resolucija, ki je bila sprejeta s 15 proti 4 glasovi, zahteva od držav članic:

● prekinitve diplomatskih in konzularnih odnosov s Havano;

● ustavitvi morajo direktno in indirektno trgovino s Kubo (izvzeta so samo živila in zdravila).

Razen tega so obsodili Kubo zaradi diverzantskih akcij v Venezueli. V resoluciji je je tudi omenjeno, da more vsaka članica Sveta ameriških držav uporabiti celo silo, če bo Havana nadaljevala z napadalnimi akti.

To so do sedaj najstrožje mere, ki so jih kdaj sklenili zunanji ministri Sveta ameriških držav nasproti Fidelu Castru in tako so skoro popolnoma izolirali Kubo od ostalih latinsko ameriških držav. Resolucijo so sklenili na predlog Venezuele, ki je najbolj prizadeta po kubanski agresivni politiki. Istočasno pa pomeni ta resolucija zmago kubanske politike Združenih držav Amerike.

Proti resoluciji so glasovali: Mehika, Čile, Urugvaj in Bolivija. Vendar se hočeta kasneje Urugvaj in Bolivija tudi pridružiti resoluciji. Čile pa bo odločala o resoluciji šele po predsedniških volitvah, ki bodo meseca septembra letos.

. . . in pri nas v Avstriji

CELOVŠKI KORUPCIJSKI PROCES,

ki je bil pretekli teden zaključen pred Deželnim sodiščem v Celovcu s štirimi obsodbami na zaporne kazni od petnajst mesecev do 2 in pol let in z eno oprostitvijo, je bil predmet neštevilnih živahnih debat zlasti po vsej Koroški in je polnil cele strani časopisov po vsej Avstriji, posebno pa še koroških.

Ta sodni proces je prikazal, kako nekateri še vedno, oziroma celo vedno manj znajo razlikovati med člansko knjižico stranke, kateri pripadajo, in med dekretom, s katerim so bili postavljeni v javno službo! Saj je državni tožilec dr. Grimschitz med procesom ponovno ugotovil in grajal lahkomišelnost in obsojanja vredne metode, kako so nekateri vidni socialisti v celovski mestni upravi v nepravne namene uporabljali javni denar, ki so ga s svojim delom prislužili in vplačali naši davkoplačevalci.

Proces je bil ves čas — do dneva razglasitve razsodbe — v znamenju napetosti. To napetost pa je še povečala aretacija ene (pripadnika SPOe) izmed pri procesu nastopajočih prič, ker je sedaj pred sodiščem drugače izpovedal kot pa svoj čas pred preiskovalnim sodnikom. Ne oziraje se na izrek kazni ob koncu procesa je sodni proces razkril marsikaj dosedaj neznanega: igro med oblastnostjo, lahkomišelnostjo in željo po čimprejšnjem izboljšanju blagostanja. V precej ostri luči je bilo prikazano, da v celovškem magistratu niso bila vsa pota vedno ravna. V tem procesu smo slišali le malo tega, kar so poedini funkcionarji obljubljali volivcem pred volitvami!

Tembolj pa se je tudi v tem procesu pokazala borba za „korita“, nerazločevanje med javnim in strankinim denarjem kakor tudi upanje, češ da njega ne bo zatekla roka pravice, ker je mogočen mož v javnem življenju. Politika se je zmešala z neizprosni knjižigovodskimi načeli in je marsikaj napravila motno in nepregledno. Lahko rečemo, da je ta celovski korupcijski proces odraz današnjih čudnih časov!

SLOVENC

doma in po svetu

Slovenski PEN-klub v Oslu

Slovensko delegacijo na 22. mednarodnem kongresu PEN-klubov v Oslu je vodil predsednik Slovenskega centra Matej Bor, ki je imel na kongresu tudi referat o jeziku sodobne poezije. V delegaciji, katero je kot častni gost kongresa spremljal Josip Vidmar, so bili še Mira Mihelič, Danilo Lokar, Ciril Zlobec, Bojan Štih in Mitja Mejak. Naslednji kongres bo, kot znano, prihodnje leto na Bledu. Pripravil ga bo slovenski center PEN-kluba.

35 rednih članov šteje SAZU

Slovenska akademija znanosti in umetnosti, ki je morala iz svojega seznama črtati ime nedavno umrlega prof. dr. Samca, šteje sedaj 35 rednih članov. Članstvo je razdeljeno v pet razredov; za zgodovinske in družbene vede, za filološke in literarne vede, za matematične, fizikalne in tehnične vede, za prirodoslovne in medicinske vede ter za umetnosti. V I. razredu so člani: pravnik Viktor Korošec, zgodovinar Milko Kos, pravnik Gorazd Kušej, umetnostni zgodovinar France Stele, pravnik Makso Šnuderl, pravnik Lado Vavpetič, sociolog Boris Ziherl, zgodovinar Fran Zwitter; v II. razredu: literarni zgodovinar Ivan Grafenauer in kritik Josip Vidmar; v ta razred spadajo tudi trije novi člani; redni člani III. razreda so: tehnik Anton Kuhelj, tehnik Feliks Lobe, fizik Anton Peterlin, matematik Josip Plemelj, tehnik Venčec A. Koželj, matematik Ivan Vidav; v IV. razredu so člani: prof. zdravnik Bogdan Breclj, prirodoslovec Srečko Brodar, prirodoslovec Jovan Hadži, prof. zdravnik Alija Kosić, geograf Anton Melik, prof. zdravnik Robert Neubauer, geolog Ivan Rakovec, prof. zdravnik Igor Tavčar; člani V. razreda pa so: pisatelj France Bevk, slikar Božidar Jakac, kipar Boris Kalin, slikar Gojmir Anton Kos, pisatelj Ciril Kosmač, pisatelj Juš Kozak, skladatelj Marjan Kozina, pisatelj Miško Kranjec, književnik Bratko Kreft, skladatelj Lucijan Marija Škerjanec, pesnik Alojz Gradnik. Precejšnje pa je še število dopisnih članov.

Slovenski kulturni delavci v Trstu

Že v zadnji številki našega lista smo omenili, da so se zbrali pred kratkim v Trstu slovenski pisatelji in pesniki na svojem literarnem večeru.

Bili so to: Aleksej Markuža, Franc Jeza, Milena Merlak-Detela, Lev Detela, Rafko Vodeb, Zorko Simčič, Ljubka Šorli, Vinko Beličič in Stanko Janežič. Prišli so izpod Andov, z Dunaja, iz Rima, iz Gorice. Njih namen je bil, da bi se s svojimi kolegi iz Trsta srečali s tukajšnjim občinstvom. S svojim branjem so ustvarili prisrčno vzdušje in našli takoj stik s poslušalci, med katerimi je prevladovala dijaška in akademska mladina.

Razstava v Mestni galeriji v Ljubljani

V prostorih Mestne galerije je bil v sredo, 29. julija 1964, od 19. do 20. ure ogled razstave olj in temper, ki so jih razstavili: Zvest Apollonio, Danilo Jejič, Ivo Lenšček-Pilon in Klavdij Palčič.

Kulturna dejavnost v Buenos Airesu

Slovinci v Buenos Airesu so imeli v kratkem času kar tri pomembne kulturne večere.

Prvi kulturni večer SKA je bil v soboto, 27. junija, ko je predaval g. univ. prof. dr. Filip Zakelj o Veliki liturgični obnovi v katoliški Cerkvi. Večer je vodil vodja filozofskega odseka g. dr. V. Brumen. V uvodu je prebral predavatelj odstavke iz dnevnika rajnega papeža Janeza XXIII., ko je pisal o svojih duhovnih vajah, katere je opravil l. 1927 pri jezuitih v Ljubljani.

Teden dni kasneje je predaval g. dr. Srečko Baraga o Pomenu sv. bratov Cirila in Metoda za kulturo slovanskih narodov.

Tretji kulturni večer, prireditev glasbenega odseka, je bil v soboto, 18. julija t. l. Ameriška ambasada je posodila štiri glasbene filme, dva o pianistu Arturu Rubinsteinu, po enega o violinistu Jaši Heifetzu in altistinji Marian Anderson. Zanimivo je, da so ti slavni izvajalci v USA pravzaprav tujci: Rubinstein in Heifetz sta iz današnje Poljske, Andersonova je pa zamorka.

Aktivni Slovenci v Sydneyju

Slovensko društvo v Sydneyju (Avstralija) je ustanovilo dopisno šolo za pouk v slovenščini. Zanj se je priglasilo nad 50 otrok. Učenci te šole živijo po vseh krajih širne Avstralije. Tako je za slovenske otroke v Avstraliji dana priložnost, da se nauče vsaj malo slovenščine. V Sydneyju obstoja poleg omenjene dopisne slovenske šole tudi slovenski šolski tečaj A. M. Slomška.

20. junija je imelo Slovensko društvo v Sydneyju kresovanje. Na sporedu je bil najprej kulturni program, nato pa prosta zabava s plesom.

V soboto 18. julija pa je društvo priredilo koncert slovenskih pesmi. Peli so slovenski fantje pod vodstvom Ludvika Klakočerja.

Začetek slavnostnih iger v Salzburgu

Dr. Schärf: „V Salzburgu je sleherni poklican...“ — Otvoritveni nagovor Salvadora de Madariaga (Oxford)

V „dvorani karabinerjev salzburske rezidence“ so bile v nedeljo, 26. julija svečano otvorjene salzburske Slavnostne igre.

Z govorom je začel salzburski deželni glavar dr. Lechner. Ta je opozoril v prvi vrsti na naloge in težave Slavnostnih iger v mestu ob reki Salzach. V nadaljevanju svojega govora je dejal, da leži ideja Slavnostnih iger po pojmovanju njenih ustanoviteljev v izbiri najboljših in najglobljih stvaritev in v uprizarjanju z najpomembnejšimi in največjimi umetniškimi osebnostmi...“

Pravi otvoritveni nagovor pa je imel šele — letošnja novost, ki naj bi v bodoče postala običajnost — izgnani španski pesnik

in zgodovinar Salvador de Madariaga, ki poučuje na univerzi v Oxfordu (Anglija).

V svojem nagovoru je med drugim Salvador de Madariaga tudi dejal: „Te salzburske Slavnostne igre, strnitev glasbe in gledališča, so po svojem resničnem bistvu obredni izraz evropskega duha.“

Zvezni predsednik dr. Schärf pa — ki daje pravzaprav vsako leto znamenje za otvoritev Slavnostnih iger — je izjavil, da je „v Salzburgu sleherni poklican dati obračun za svoje dejanje in nehanje na zemlji“. S temi besedami pa dr. Schärf ni cikal na Hofmannsthalovo osebo v ožjem pomenu, marveč je meril pri tem na zgodovino avstrijske države.

Umetniške stvaritve na Slavnostnih igrah

V nedeljo, 26. julija je kot prvo delo šlo preko gledaliških desk Hofmannsthalov „Slehnernik“. Mračni klic Slehnernika se je prvič na letošnjih Slavnostnih igrah razlegel s stolpa salzburske stolnice daleč nad mestom.

Letošnje salzburske Slavnostne igre pa niso samo v znamenju Salzburžana Wolfganga Amadeusa Mozarta, temveč se spominjajo tudi 100-letnice rojstva Richarda Strauša, ki je bil eden izmed spodbudnikov zamisli salzburskih Slavnostnih iger. Zato uprizarjajo na čast tega glasbenega genija tri njegova dela- opere: „Elektro“, „Kavalirja z rožo“ pod taktirko Herberta von Karajana in „Ariadne na Naxosu“ pod vodstvom glavnega glasbenega direktorja Karla Böhma.

Medtem ko stoji Karajan letos — v dveh Straubovih operah, kakor tudi pri orkestralnih koncertih berlinske in dunajske Filharmonije — v Salzburgu za dirigentskim pultom, je še negotovo, če bo sodeloval tudi še prihodnje leto na salzburskih Slavnostnih igrah.

Po prelomu z dunajsko državno Opero je Karajan odpovedal z 31. avgustom 1964 vse umetniške obveznosti v Avstriji. To se pravi, da je Karajan odpovedal razen svoje dejavnosti na dunajski državni Operi, tudi vse koncerte na Dunaju, kakor tudi sodelovanje pri salzburskih Slavnostnih igrah. Sicer so merodajni glasbeni krogi — kakor poročajo iz Salzburga — v zadnjem času v tej smeri že nekaj ukrenili, da bi Karajana ohranili. Vendar bo padla odločitev o tem šele v drugi polovici avgusta.

Od Karajanove odločitve zavisi tudi program salzburskih Slavnostnih iger za prihodnje leto. Na Karajanovo željo je v načrtu za leto 1965 velika ruska opera Modesta Mussorgskega „Boris Godunov“. Če bo Karajan končno veljavno le odpovedal sodelovanje v Salzburgu, potem namerava vodstvo Slavnostnih iger to opero črtati s

Še neodkrito svetovno gledališče

V okviru bregenskih Slavnostnih iger so na letošnjem gledališko-znanstvenem poletnem seminarju razpravljali tudi o tem, kako bi dali novih impulzov preveč enostranskemu programu nemških odrov z vključitvijo del tujih narodov. Temu primerno so izbrali za glavno temo: „Še neodkrito svetovno gledališče“. Dunajskemu gledališko-znanstvenemu inštitutu se je letos prvič pridružil kot sodelavec tudi dunajski Dramaturški kolegij (zavod).

Vodja poletnega seminarja univerzitetni profesor dr. Heinz Kindermann je opozoril v svojih uvodnih besedah posebno na še neodkrito zaklade med komedijami dalmatinske renesanse. Kakor je on dejal, je tudi bregenska predstava „Das gerettete Venedig“ (Rešene Benetke — Hofmannsthal — uprizarja Burgtheater) predmetno v zvezi s poletnim seminarjem.

K temi „Wie sieht die finnische Dramatik aus“ (Kako je s finsko dramatik?) je govoril prvi predavatelj, glavni intendant Narodnega gledališča Helsinki, dr. Arvi Kivimaa. Drugo predavanje — doprinos Italije — pod naslovom „Luigi Chiarelli „Die Maske und das Gesicht“ (Krinka in obraz)“ je imel dr. Walter Zettl, glavni tajnik Avstrijskega kulturnega inštituta v Rimu. Delo je bilo 1913 napisano, a so ga intendant vse do njegove prve uprizoritve 1917 v Rimu odklanjali. Ta stvaritev je pomenila začetek italijanskega grotesknega gledališča.

programa in jo nadomestiti s prenovljeno Mozartovo opero „Don Giovanni“.

Od Mozartovih oper so letos na sporedu: „Cosi fan tutte“ („Take so vse“ namreč ženske), „Figarova svatba“ in „Čarobna piščal“. Poleg tega je na sporedu komaj poznana njegova mladinska opera „Lucio Silla“. To je edina letos na novo uprizorjena Mozartova opera, medtem ko so ostale njegove opere vzete iz programa preteklega leta. Tako je opera „Cosi fan tutte“ na sporedu salzburskih Slavnostnih iger že od leta 1953 in jo letos zadnjikrat uprizarjajo.

V Salzburgu je na sporedu tudi velika Verdijeva opera „Macbeth“ (nam že znano

Na svetu je 385 milijonov radijskih in televizijskih aparatov

Organizacija združenih narodov za vzgojo, znanost in kulturo je izdala poročilo o uspehih radia in televizije na svetu. To poročilo velja za razdobje 1950—1960.

Po tej statistiki o radiu in televiziji je naraslo število držav, ki redno oddajajo televizijske programe, od 5 (1950) na 63 (1960). Če je bilo v teh deželah leta 1953 le okoli 420 oddajnikov (vključno pokrajinske oddajnike in relejne postaje), je to število naraslo leta 1960 že na 2300.

Od tedaj pa do danes se je to število gotovo zvišalo. V odstotkih izraženo je to sledeče: 1950 so Združene države Amerike (klasična dežela televizije) imele 90 odstotkov vseh televizijskih oddajnikov. Deset let kasneje pa samo še 32%. V istem časovnem razdobju se je dvignil delež Evrope (vključno Sovjetska zveza) iz 7 odstotkov na 55 odstotkov. In delež Azije in Južne Amerike na 7 odstotkov oziroma 4 odstotke.

Nova televizijska področja Afrike in Oceanije pa se morajo zaenkrat zadovoljiti samo z 1 odstotkom.

Število televizijskih naročnikov se je dvignilo v Evropi od 6 na 49 in v Severni Ameriki od 122 na 231 na 1000 prebivalcev, pri čemer je tudi tukaj nazadovol delež ZDA v svetovni bilanci od 89 odstotkov na 60 odstotkov, medtem ko je narasel v Evropi od 11 na 31 odstotkov.

Posebno zanimiva so absolutna števila statistike Organizacije združenih narodov za vzgojo, znanost in kulturo (UNESCO). Tako je Zvezna republika Nemčija bila leta 1960 s 4,6 milijoni televizijskih aparatov na 5. mestu na svetu. Boljša mesta imajo še: ZDA s 56, Anglija z 11, Japonska s 6, in Sovjetska zveza s 5 milijoni televizijskih aparatov.

Za zvezno republiko Nemčijo pa so: Kanada, Italija, Francija, ki so v istem letu prijavile preko 2 milijona televizijskih aparatov.

Manjši pa je bil porast na področju radia. Kar pa ni čudno, saj je bila že leta 1950 silno gosta mreža oddajnikov in sprejemnikov. Kljub temu pa je tudi tukaj zaznamovati presenetljiv napredek.

Medtem ko je bilo leta 1950 od 188 dežel na svetu samo še 46, ki niso imeli svojih radio oddajnikov, jih je bilo 10 let kasneje samo še 14.

Najmočnejše so napredovale afriške države. V Afriki je bilo leta 1950 samo še 7 držav brez radio oddajnikov.

Impozantno je število radijskih oddajnikov na celem svetu. Tako se je dvignilo število teh v razdobju 10 let od 5900 na 12.400. Na čelu je Severna Amerika s 5700

delo, ki jo je v Celovcu uprizorila ljubljanska Opera), ki jo bodo igrali v Felsenreitschule. To opero bo dirigiral Wolfgang Sawallisch, za scenarij je poskrbel najslavnejši režiser nemškega odra Oskar Fritz Schuh. Glavne vloge v operi pa pojejo: Dietrich Fischer-Dieskau (Macbeth), Gräze Bumbry (Lady Macbeth), Ermano Lorenzi (Macduff) in novo odkriti pevec Španec Francisco Lazaro (Malcolm).

Višek na dramskem področju letošnjih salzburskih Slavnostnih iger je Goethejev „Faust“ (oba dela), pod vodstvom Leopolda Lintberga. Zadnji dan iger, t. j. 31. avgusta bodo igrali v enem večeru oba dela hkrati.

Ker je bila letos 400-letnica genialnega angleškega dramatika Williama Shakespearea, se spominjajo te obletnice tudi v Salzburgu s komedijo „Vesele žene Windsorške“.

Na koncertih, predvsem pa na matinejah in serenadah, je letos na salzburskih Slavnostnih igrah na sporedu 70 Mozartovih del, med njimi nekaj malo poznanih njegovih stvaritev.

Poleg domačega orkestra dunajske Filharmonije igra v Salzburgu še berlinska Filharmonija. Dirigenti orkestralnih koncertov so: Herbert von Karajan, Zubin Mehta, Carl Schuricht, Wolfgang Sawallisch, Georg Szell, Georg Solti, Lorin Maazel in Karl Böhm.

Spored Slavnostnih iger dopolnjujejo še: serenade, matineeje, pevski večeri, koncerti solistov, kakor tudi uprizoritve cerkvene glasbe.

K vsemu temu se pridružuje še gostovanje hrvaškega baleta zagrebske Opere.

Skupno bo na letošnjih salzburskih Slavnostnih igrah 95 uprizoritev.

V galeriji 61 — razstavlja Frank Lloyd Wright

V sodelovanju z avstrijskim društvom inženirjev in arhitektov so odprli v torek, 28. julija v Galeriji 61 Josefine in arhitekta, dipl. ing. Rudolfa Nitscha razstavo velikega ameriškega arhitekta našega stoletja Franka Lloyda Wrighta.

Njegovo načelo: „Man over machine“ (izg. men over mešin = Človek je nad strojem) označujejo osebnost tega genialnega ameriškega arhitekta. On zahteva, da se morata mrtva materija, kot sta to beton in steklo, podrediti arhitektovim načrtom, tako da bo iz vsakega dela nastala pristna in resnična umetnina.

Wright je za arhitekturo našega stoletja velik svobodnjak, simbol hrepenenja obvladati tehniko, si jo zopet podrediti, tako da bi postala zopet činitelj v službi človeštva.

Zato govorimo — z ozirom na njegove zgradbe, ki spominjajo često na velike stanujoče skulpture — o simbolih liričnega izraza. Kajti Wright zahteva od arhitekta enako svobodo, prostost, ki jo zahtevata za svoje stvaritve slikar in pesnik. V tem smislu je Wright Amerikanec, ki je ohranil staro evropsko dediščino, ki je bil v stanju jo zopet presaditi nazaj v oni v bistvu nikoli premagani „stari svet“.

Kratke kulturne vesti

● Znani umetnostni zgodovinar profesor Sedlmayr, tačas zaposlen v Münchenu, je pripravljen prevzeti stolico na univerzi v Salzburgu. Njegov inštitut naj bi priključili dvema zgodovinskima in onemu za anglistiko (veda, ki proučuje angleški jezik in književnost) v tako imenovani Kastl-vili.

● 19. avgusta bo bral pisatelj Franz Theodor Csokor v salzburski galeriji Welz iz svojega pred kratkim napisanega dela „Kaiser zwischen den Zeiten“ (Cesarji med časi). Delo obravnava teološki problem. Naslednje Csokorjevo delo, ki bo tudi kmalu izšlo, nosi naslov „Zeuge einer Zeit“ (Priča časa).

● Pretekli četrtek je gostovalo v Vrbi celovško Mestno gledališče z J. Strausovo opereto „Eine Nacht in Venedig“ (Noč v Benetkah). Predstava je bila pred zdraviškimi parkom. Oder je bil narejen na jezru. Režijo je vodil Fritz Göd. Plesni vodja pa je bil Alexander Meißner.

● Deželni muzej za Koroško je odprl 4. avgusta v avli muzeja Shakespearovo razstavo, skupno z Avstrijsko-angleškim društvom in British Council.

● Od 18. julija do 8. avgusta gostuje v Jugoslaviji folklorni ansambel Lužiških Srbov iz Demokratične republike Nemčije. Po nastopih v raznih krajih po vsej državi, so prispeli tudi v Ljubljano na povabilo odbora za kulturno sodelovanje pri mestnem svetu. Ob sprejemu v Križankah jih je pozdravil Sergej Vošnjak, predsednik odbora. Sprejemu so poleg članov ansambla prisostvovali: predstavnik ministrstva za kulturo DR Nemčije Hans Starke, direktor celotnega ansambla Ziesch Handrij, umetniški vodja Paul Ekardt in skladatelj Jan Bullang.

TURNEJA ANSAMBLA SALZBURSKEGA MOZARTEUMA

Prihodnje dni bo prispel v Jugoslavijo ansambel Mozarteuma, CONSORT TENTA, ki ga je za turnejo po Jugoslaviji angažirala koncertna direkcija Slovenije. Ansambel bo na starih instrumentih izvedel spored evropske renesančne glasbe. Nastopil bo na dvorišču ljubljanskega magistrata v okviru poletnih prireditev, v Donatovi baziliki v Zadru, v atriju poreške bazilike ter na „Ohridskem letu“ v cerkvi sv. Sofije. Za televizijo bo posnel 30-minutni izbor iz del mojstrov 14. do 16. stoletja.

MEDNARODNI SEMINAR „UNIVERZA DANES“

V prostorih inštituta za zgodovino jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti na Lapadu je bilo konec julija prvo predavanje „Demokratizacija visokošolskih predavanj“. Obravnavali so razne aspekte demokratizacije visokega šolstva, kot na primer: povečanje števila študentov, socialno in narodno poreklo študentov, procent žensk v skupnem številu študentov, izven-univerzitetni študij in podobno. Predavalo je več znanih profesorjev jugoslovanskih in tujih univerz.

Bienale krščanske kulture

V obeh oratorijih (prostor za molitev) salzburske stolnice so odprli pred kratkim četrti bienale krščanske kulture sedanjosti.

Razstava, ki bo odprta do 6. septembra obsega sledeča področja: arhitekturo, plastiko, slikarstvo, zlatarstvo, paramentno (cerkveno) umetnost in grafiko.

Na tem bienalu krščanske umetnosti so poleg Avstrije zastopane še: Holandija, Belgija, Španija, Italija, Zvezna republika Nemčija, Irska, Kanada, Združene države Amerike, Švica in prvič Poljska.

Skupno razstavlja več kot 100 katoliških in protestantskih umetnikov. Samo iz Avstrije razstavlja 20 umetnikov.

GLOBASNICA

(Smrt Butejevega Bolbeja)

Ko smo pred nedavnim spremljali nekdanjo Hribernikovo mater iz Podroja, ki je preživljala težko bolna svoja zadnja leta v sinovi družini v Globasnici, na domače farno pokopališče k večnemu počitku, pač nihče ni mogel slutiti, da ji bo kot prvi sledil tja vedno zdravi in krepki 25-letni Butejev Bolbej.

Po končanem dvojnem delovnem dnevu — drugega je opravil za tovariša — se je 17. julija ponoči pri vožnji iz Sinče vesi domov smrtno ponesrečil. Novica o tragični nesreči ni težko zadela samo Butejeve, pretresla je vso okolico in vse, ki so Bolbeja poznali.

Rajni Bolbej ni bil le vesten delavec Leitgebove tvrde, kot desna roka bolehnega Butejevega očeta je opravljal tudi vse težavnejše posle v domačem gospodarstvu. Trije duhovniki in ogromna množica žalujočih, žalostinke cerkvenih pevcev ter Leitgebove godbe so ga spremljale na njegovi zadnji poti. Ob odprtem grobu pa so se poslovili od rajnega Bolbeja č. gg. Božič in Kulmež, v imenu gasilcev pa pd. Maric ter zastopnik Leitgebove firme.

Zalujočim naše iskreno sožalje!

DOB pri PLIBERKU

Za Mežnarjevo Mojco, ki smo jo pred nekaj meseci pokopali, je sedaj dotrpela in ugasnila Hribernikova mati, Katarina Krof. Bila je mati trpinka, saj ji je že pred 30 leti umrl mož in ji zapustil 6 nepreskrbljenih otrok. Izmed teh pa je še tri sinove izgubila v svetovni vojni. Ostal ji je le Foltej, ki je sedaj ugleden tesarski mojster in je bil zadnji župan občine Blato, predno so jo priključili k Pliberku.

Vse življenje je veliko delala in trpela, pa bila tudi zgledno verna in ljubila svoj narod. Bila je naročeno vedno na Mohorjeve knjige in „Nedeljo“.

Umrta je 14. julija v starosti 79 let. Pokopali smo jo 17. julija v Zvabeku ob obilni udeležbi. Naj v miru počiva dobra, zvesta vdano trpeča Hribernikova mati, domačim pa naše sožalje!

Zadnje Boštjanovo nedeljo smo imeli v Dobu božjo službo s pranganjem. Res smo hvaležni g. kaplanu, da tako rad prihaja k nam in tako lepo in dostojno opravi božjo službo in nam take lepe nauke da. Le pri pranganju bi želeli tako kot imajo drugod, da bi v domačem jeziku slišali evangelije in molitve in tako bolj sodelovali in zraven molili. Saj vedno slišimo, da tako hoče koncil, da bi bolj sodelovali. Če pa nič ne razumemo, tudi sodelovati ne moremo. Velika množica Dobljanov v nedeljo pri maši, šmarnicah ali blagoslovu je dokaz, da smo verni, da bolj ljubimo cerkev kot oni v mestu, in gotovo g. kaplan zato tako radi pridejo k nam in jih imamo vsi radi.

ZVABEK

(40-letnica požarne brambe)

V Zvabeku živimo bolj sami zase, ker smo odrezani od sveta. Do vlaka je daleč, avtobus vozi le ob delavnikih, avtov pa imamo le malo. Pa se nam obetajo boljši časi, ko bomo lahko hodili na železniško postajo v Dob. Vendar je Dob še vedno daleč stran. Neprimerno bolj kot vlak bi nam služila nova cesta, katero že dolgo pričakujemo, pa zaenkrat še nič ni.

Pri nas na Koroškem

Pogreb duhovniške matere v Šmarjeti

Lani jeseni je težko zbolela Butejeva mati Jožefa Mihor. Človeško gledano ni bilo več nobenega upanja zanjo. Pa se je proti vsemu pričakovanju v kratkem času prav čudežno opomogla. Od božiča naprej je živela pri svojem sinu-duhovniku v št. Stefanu na Zilji. Sicer se je v svojem novem domu kar dobro uživala in v št. Stefanu in Melvičah so jo vzljubili kot dobro mamo, vendar jo je zadnje čase vedno bolj vlekel v Šmarjeto.

Na praznik sv. Ane, v nedeljo, 26. julija, se je vrnila, da so jo doma položili na mrtvaški oder. Nenadoma in popolnoma nepričakovano je obstalo njeno dobro, blago srce.

Ko smo se zbirali v torek, 28. julija, pri Buteju pogrebcu iz Šmarjete in sosednjih župnij, pa tudi iz št. Stefana in Melvič, in nato šli v dolgem sprevodu, ki so ga vodili mil. g. prošt iz Tinj in v katerem je šlo nad dvajset duhovnikov, so marsikomu uhajale misli devet let nazaj.

Takrat je rajna doživljala višek svoje zemeljske sreče, ko je kropila ob slovesu od

Dne 12. julija smo praznovali v Zvabeku veliko slovesnost: 40-letnico domače požarne brambe. Za ta jubilej so povečali gasilni dom in ga preuredili, da bo lahko služil svojemu namenu. Na prednji strani gasilnega doma je naslikal slikar Friderik Jerina zelo lepo sliko sv. Florijana, zavetnika požarne brambe.

Pri slovesni božji službi je igrala verske pesmi godba iz Grebinja. Domači provizor č. g. Vinko Zaletel je v pridigi v obeh deželnih jezikih poudaril, da praznujemo to slovesnost s sv. mašo, ki je tudi zahvalna daritev, da se zahvalimo Bogu za vse, kar je v 40 letih požarna bramba dobrega storila. Zavetnik požarne brambe je sv. Florijan in v nas mora živeti še vedno duh, miselnost sv. Florijana, to je pomoč bližnjemu, pripravljenost za žrtve in ljubezen do bližnjega.

Po božji službi je godba tako zaigrala, da smo morali za njo pred gasilni dom, kjer ga je domači g. provizor blagoslovil. Omenil je ob tem, da ga blagoslovlja zato, da bi bil strah ognju in da bi ga nikdar ne bilo treba uporabljati proti ognju. V imenu domače požarne brambe je goste pozdravil načelnik Engelbert Hirm, ki se je res najbolj požrtvovalno trudil za prenovitev gasilnega doma in za vso slovesnost. Namestnik okrajnega načelnika požarne brambe g. Markus Kummer je čestital žvabeški požarni brambi k jubileju in pozival mlajše, da v istem duhu kot ustanovitelji delujejo v službi bližnjega. Govoril je še župan g. Gašpar Slamanik in ustanovitelj požarne brambe v Zvabeku g. Černe, ki je bil tedaj šolski ravnatelj. G. Kummer je nato

doma sina-duhovnika in stopala ob njegovi strani po isti poti k novomašnemu oltarju, ter tam sprejela od njega novomašniški blagoslov. Z vzglednim družinskim življenjem, z molitvijo in žrtvami je postala vredna te sreče in želeli smo ji, da bi kot duhovniška mati prav dolgo mogla uživati to srečo in podpirati delo svojega sina v božjem kraljestvu. A božja volja je hotela drugače. Komaj 64 let staro, a bogato na dobrih delih je Bog poklical k sebi.

Med sv. mašo, ki jo je daroval za rajno mamo sin-duhovnik, so v svojem govoru mil. g. Aleš Zechner primerjali rajno mater s sv. Ano, ki je vzgojila svetu božjo mater Marijo. Rajna pa je za božje kraljestvo vzgojila sina-duhovnika. V imenu prevz. škofa in škofije so se zahvalili pokojni materi, da je darovala sina Bogu in škofiji, pa tudi za vse žrtve in molitve, s katerimi je spremljala dušnopastirsko delo svojega sina ter v lepih besedah nakazali pomen duhovniške matere.

Pogrebna slovesnost je izzvenela v eno samo prošnjo, da bi nam Bog dal še več takih duhovniških mater.

razdelil vsem ustanovnim članom, ki torej že 40 let delujejo pri gasilcih, diplome, ki so jih veseli in s ponosom sprejemali.

Požarno brambo so ustanovili po strašni katastrofi, ki je zadela pred 40 leti Dolnjo ves. Dne 8. maja 1924 je nastal ogenj pri Hojniku, ki sta ga zakurila dva otroka na mostu skednja. Ker je prav tedaj divjal hud vihar, je ogenj bliskovito hitro zajemal sosednja poslopja, da je tedaj pogorelo skupno 13 poslopij. Hitro se je peljal s kolesom Filip Lutnik, pd. Kristan v Pliberk, da je bil v četrto ure že tam. Ko je prišla pliberška požarna bramba, je mogla le še preprečiti, da ni ogenj zajel še ostalih poslopij. Tedaj je bila še gospodarska kriza in je bilo nad vse težko zgraditi nova poslopja. Tako so vaščani uvideli, da je nujno potrebna požarna bramba v Zvabeku, ki jo je ustanovil ravnatelj Černe.

ŠT. GANDOLF pri KOTMARI VESI
(Obnova cerkve)

V nedeljo, dne 2. avgusta je obhajal št. Gandolf velik praznik: posvečenje obnov-

Vabilo

Ob priliki srebrnega jubileja nove sv. maše bo č. g. Arnulf Memmer opravil zahvalno daritev.

Slovesnost bo v nedeljo, dne 9. avgusta ob 11. uri na Zihpoljah.

Lepo vabljeni!

PODGORJE

(Velika Gospojnica)

Na Veliko Gospojnico so v Podgorjah sv. maše ob 7., 8., 9., 10. in 11. uri. Ob 10. uri je sv. maša pri Kapelici. Popoldne ob 14. uri rožni venec in pete litanije.

ljene cerkve. Kljub nestalnemu vremenu se je zbralo mnogo ljudstva od blizu in daleč, da si je ogledalo obnovljeno cerkev, prisostvovalo lepi cerkveni slovesnosti in se priporočilo sv. Ožboltu. Z zvonika je vihrala papeška zastava, pokanje možnarjev je ustvarjalo prazniško razpoloženje, obenem pa preganjalo temne oblake s Plešivca. Ob določeni uri je dospel mil. g. kanonik Aleš Zechner, dekan boroveljske dekanije, ki je ob asistenci dveh duhovnikov in številnih ministrantov najprvo posvetil cerkev, oltarje, kipe in slike svetnikov. Sledila je slovesna sv. maša s slavnostno pridigo, v kateri se je mil. g. kanonik v škofovem imenu zahvalil faranom za vse žrtve, ki jih je stala obnova ter jim želel, da bi obnovljena cerkev dala novega pogona verskemu življenju v župniji. Ker je bilo ta dan tudi žegnanje, je sledil še evharistični obhod. Z zahvalno pesmijo je bila lepa cerkvena slovesnost zaključena.

Obnova cerkve je posrečena: notranjščina cerkve je nanovo poslikana, oltarji obnovljeni, svetniki pozlačeni. Kdor ima čut za lepoto in umetnost, se ne more nagledati lesenega stropa s trami, ki daje cerkvi pečat svete domačnosti. Brez pretiravanja lahko trdimo, da bo cerkev ena najlepših podružnih cerkva v Gurah. Obnovitvena dela je izvršil izkušeni mojster Arnold iz Šmartna pri Celovcu. Pri popravilu cerkve so sodelovali še tesarski mojster Franc Gasser iz Bilčovsa ter krovski in kleparski mojster Mayerbrugger iz Celovca. Zidarska dela so pa opravili farani sami v 100 brezplačnih delovnih izmenah v lastni režiji.

Bralce bo morda še zanimalo, kako je zmogla podružnica z 12 družinami, med katerimi je samo 5 kmetskih, ostale so pa delavske, visoke stroške obnove?

Jasno, da jih podružničani sami niso zmogli, saj podružnice tudi pozidali niso sami, temveč vsa farna družina je bila vprežena v obnovo. Le v slogi je moč! Napačno je mnenje marsikaterih podružničanov, češ, kaj nas briga cerkev na sosednji vasi ali far-

Dalje na 5. strani

ZAHVALA

Za vse izraze iskrenega sočutja, za vse molitve in številno udeležbo pri pogrebu naše dobre matere

Jožefe Michor,

pd. Butejeve matere v Šmarjeti v Rožu,

se vsem žalnim gostom pristočno zahvalujemo. Posebna zahvala mil. g. kanoniku A. Zechnerju za tolažljive besede, gospodu proštu iz Tinj pa zahvala, da so vodili sprevod od hiše žalosti. Bog plačaj tudi vsem številnim duhovnikom, ki so prišli, da spremijo duhovniško mater na zadnji poti. Zahvala tudi vsem gostom od blizu in daleč, posebno vernikom iz Ziljske doline. Posebna zahvala še vam, cerkveni pevci, ki ste materi, vedno veseli pevki, še enkrat zapeli v slovo.

Prosimo, da se dobre matere še spomnite v molitvi in jo ohranite v dobrem spominu.

Šmarjeta v Rožu, dne 29. julija 1964.

Butejeva družina
in vsi ostali sorodniki

VELETRGOVINA

Friedrich Jungbauer

OHG

CENTRALA:

Klagenfurt,
10.-Oktoberstraße 28
Telefon: 57-73, 33-26

PODRUŽNICE:

Villach, telefon 40-81
Völkermarkt, telefon 288
Wolfsberg, telefon 21-70
Feldkirchen, telefon 21-80

Radio Schmidt

KLAGENFURT, Bahnhofstr. 22
Telefon 04222/2948

Radio-, Fernseh-, Elektrogeräte und
Material — Sämtliche Glühlampen —
Batterien
FAEMA-Espressomaschinen
Servicelager — Werkstätten

Motorne kosilnice: Reform, Rapid, Irus, kakor tudi kombinirane z obračalniki, trosilcem in grabljami za krmo, znamk: Heuraue, Heugigel, Heuschwanz vam najugodnejše dobavlja domača trvdka:

Johan Lomšek

TIHOJA 2, P. Dobrla ves — Eberndorf
Telefon 04237 246

Zahtevajte cenike! Ugodni plačilni pogoji!

Pri nas na Koroškem

(Nadaljevanje s prejšnje strani)

na cerkev, mi imamo itak 'svojo' cerkev. Ne! Pri obnovi vsake cerkve v župniji, naj bi sodelovali vsi, kajti s tem se zainteresirajo za cerkev in versko življenje sploh. Vera marsikaterega sodobnika je podobna pod pepelom tlečemu oglju, ki ga je treba še pravočasno razpihati, preden ugasne, da nanovo zagori. Ravno obnova kakšne cerkve je zato dobrodošla prilika.

GLOBALNICA

(Očni zbor Kat. prosvetnega društva)

Pred kratkim je imelo naše prosvetno društvo ob lepi udeležbi društvnikov svoj redni občni zbor. Društveni predsednik R. Greiner je začel zborovanje s pozdravom vsem navzočim in z besedami zahvale vsem, ki so se kakorkoli v minulem poslovnem letu udejstvovali v okviru društva na prosvetnem polju. Nato je v glavnem dejal: Čim več društvnikov bo prežeto z zavestjo soodgovornosti za rast našega rodu in njegove kulture, tem bolj uspešno bo vršilo društvo tudi v bodočnosti svoje poslanstvo. Današnji čas nam tako rekoč krade mladino, krade narodno zavest in čut odgovornosti za bodočnost. Zato je tembolj potrebno, da posvetimo v duhu in z idealizmom naših prednikov vso našo ljubezen vzgoji in izobrazbi mladine ter jo tako obvarujemo pred nevarnostmi, ki ji pretijo. Zelo obširno poročilo je podal tajnik Janko Lesjak. Med drugim je društvo organiziralo dva zelo dobro uspela tečaja za šivanje, privedilo v režiji Lojza Gregoriča doma in deloma na drugih odrih igre „Namišljeni bolnik“, „Skrivnostna zaroka“, „Divji lo-

vec“, „Miklavž prihaja“, „V kraljestvu Zlatorogovem“, za radio Celovec pa ob priliki 130-letnice Lesičjakovega rojstva igro iz pesnikovega življenja, ki jo je pripravila Matilda Košutnik. Dvakrat so nas obiskali z odrskim nastopom „Mladjevci“, enkrat pa rožanski tamburaši in igralci iz Zel. Kaple.

Kakor predlansko romanje na Slomškov grob je zelo lepo uspelo tudi skupno romanje društvnikov na Sv. Višarje, kjer so naši pevci v cerkvi in pod milim nebom vzbudili pri številnih romarjih od vseh vetrov sveta s svojimi melodijami kar najlepše razpoloženje. Na pobudo društva je bral č. g. dr. Stanko Janežič s sodelovanjem obirskih pevcev slovesno mašo v staroslovenskem jeziku tudi v naši farni cerkvi in se je nato vršila v farni dvorani Ciril-Methodova akademija. Posebno zadovoljni so bili zborovalci tudi s poročilom blagajnika, medtem ko je knjižničar tožil, da kljub prizadevanju pri bralcih še ni našel zaželenega odziva.

Poročilom odbornikov je sledila zelo živahna debata. Z zadoščenjem je zborovanje vzelo na znanje, da je tudi sodišče druge inštanca obsodilo list „Unterkärntner Nachrichten“, ki je v zvezi z zaključno prireditvijo šivalnega tečaja priobčil — da se milo izrazim — neosnovane izpade na predsednika naše centrale dr. Pavla Zablatnika. Na občnem zboru so se napravili tudi lepi načrti za bodočnost, o njih pa bomo poročali, ko jih bo novi odbor — v glavnem je bil potrjen stari — izvajal.

Za veselo razpoloženje na občnem zboru pa so še posebej poskrbeli naši godbeniki in pevci.

Beraten — Verkaufen — Betreuen!

Diesem Grundsatz folgend, stehen wir seit über fünf Jahrzehnten im Dienste der Kärntner Landwirtschaft. In diesem Sinne ist auch unsere

große Landmaschinenschau

zu verstehen, in der wir die Kärntner Landwirtschaft mit den neuesten Errungenschaften der Landmaschinentechnik bekannt machen und die in der Ausstellung der

Steyr — Jubiläumsserie

die vier neuen Traktorentypen T 86, T 188, T 190 und T 288 in den Vordergrund stellt.

Außerdem zeigt unsere Abteilung für Heizungstechnik in ihrer Sonderschau die bekannten

Hoval — Zentralheizungsherde und Thermkessel

Besuchen Sie daher unseren Messestand auf der Kärntner Messe, Hauptallee, zur fachlichen und unverbindlichen Beratung.

Landmaschinen — Reparaturwerk

Valentin Paternioner

Klagenfurt, Völkermarkterring 7

Tvrđka VAL. PATERNIONER vabi . . .

Ze nad 50 let je celovška veletvrđka Valentin PATERNIONER (lastnika trg. svėtnik Tibor in Hanna Jermendy) poznana kot vodilna v kmetijskih strojih in zavzema v tem oziru na Koroškem posebno vidno mesto, katero si je priborila z neumornim delom v službi koroškega kmetijstva in s svojo pošteno vncemo, da zadovolji vedno večje tehnične zahteve našega kmetijstva s tem, da s svojimi izvedenimi strokovnjaki in s svojo vedno bolj moderno tehnično delavnico daje vse potrebne nasvete in more izvršiti vse dobave in popravila.

V ta namen služi tudi vsakoletna RAZSTAVA NAJRAZNOVRSTNEJŠIH KMETIJSKIH STROJEV na Koroškem velesejmu. Letos je najprej viden Steyr-tractor, ki predstavlja, grajen zahtevam alpskega kmetijstva in gozdarstva odgovorjajoče, že več let skoraj neobhodno potrebni in najvažnejši delovni stroj oziroma vozno sredstvo. Nadalje vidimo štiri nove vrste traktorjev s priključnimi delovnimi napravami: T 86 (18 PS), T 188 (28 PS), T 190 (36 PS) in T 288 (45 PS); ti predstavljajo jubilejno serijo vėlike tovarne Steyr-Daimler-Puch A. G. in so bili izdelani ob priliki letošnje stoletnice obstoja te znane tovarne ter so vsaj enakovredni vsem tovrstnim inozemskim izdelkom.

Poleg te kar lepe vrste traktorjev prikazuje tvrđka Val. Paternioner v pregledni razporeditvi

raznovrstne novosti s področja kmetijske tehnike za vsak letni čas — s posebnim ozirom na stroje in naprave za obdelovanje zemlje, za spravlanje sena — tu si ne pozabite ogledati več vrst vozov za nakladanje oz. prevoz! —, dalje za žetveno delo kot tudi novosti za gospodinjstvo in hišna opravila.

Poseben oddelek je določen napravam za ogrevalno tehniko, kjer naj omenimo že leta preizkušene HOVAL-štedilnike s centralno kurjavo in ogrevalnim kotlom.

Vsa ta obširna in raznovrstna razstava nudi vsakemu obiskovalcu, zlasti kmetu, toliko zanimivosti in novosti, da nikomur ne bo žal, če si jo bo ogledal.

Daruj za tiskovni sklad!

JOSEF MAYERBRUGGER

MOJSTER ZA KRITJE Z OPEKO IN SKRILJEM
CELOVEC - KLAGENFURT-West, Prinz-Eugen-Straße
Telefon 42-76
Lastni kamnolom
Izvedba vseh strešnih del za cerkve, stolpe in gradove
Nadalje izvedba vseh eternitnih del po želji

RAZSTAVA TVRĐKE Warmuth NA KOROŠKEM VELESEJMU

Vedno spet je razstava znane tvrđke Dietmar Warmuth & Co. iz Beljaka središče Koroškega velesejma. Saj se nam na tej razstavi kaže prav najnovjša moda. Posebna razstava je posvečena prihodnji jesenski in zimski modi v ženskih, moških in otroških oblačilih. Ker je večina izdelkov iz lastne tovarne, je tudi možno, da jih tvrđka prodaja mnogo ceneje.

Mnogi elegantni plašči ter moderne obleke se uravnava po okusu vsakega posameznega obiskovalca, posebno še ženskega. Celo našim teenagerjem je namenjen lasten oddelek, kajti tvrđka Warmuth že od vsega začetka v veliki meri producira obleke za mladino. Najdemo pa seveda tudi za gospe in gospode obleke vseh številčk.

Razen modne razstave je letos še razstava pohištva vseh vrst. Da bi dali gostilničarjem ter privatnikom, ki se ukvarjajo s tujci, možnost spoznati, kaj ugaja gostu, je polovica celotne razstave pridržana tej stroki. Cene so tu in povsod zelo ugodne, saj so „Warmuth-cene“. Imamo najrazličnejše pohištvo za stanovanjske

sobe, spalnice in kuhinje, ki se pa harmonično uravnava v celokupnost. Cela vrsta tekstilnih izdelkov zaključuje impozantno sliko; njihovi mnogovrstnosti se lahko samo čudimo. Pri Warmuthu najde vsak, ali gostilničar ali privatnik, vse, kar potrebuje.

Ta razstava vam omogoča, da naročite za malo denarja vsemogoče stvari. Vrhu tega vas trgovina razbremeni z dano možnostjo, da plačujete v več mesecih, seveda brezobrestno!

Ne stekajo se zaman pota mnogih Korošcev v Beljak, da pri Warmuthu nakupijo za svoje domove.

Ženskim obiskovalcem svetujemo, da si vzamejo za ogled razstave Warmuthovih izdelkov več časa, da si lahko v miru ogledajo vse zanimivosti. Letos še tem bolj, ko je poskrbljeno okrepčilo v obliki izvrstne MIKADOKAVE.

Ta razstava nam spet enkrat dokazuje, da ni zastoj nastal znani stavki:

„Kupuj pri Warmuthu! —
Man kauft beim Warmuth!“

Funder kaže v Celovcu evropski program

FUNDER RAZSTAVLJA V CELOVCU NOVE PLOŠČE

Večji trg je dandanes zmerom večja stvarnost, ki ima svoje prednosti in neugodnosti.

Prednosti večjega trga so, da lahko tekmujejo z našimi avstrijskimi izdelki pod enakimi pogoji na inozemskih tržiščih kakor druge dežele. Medtem ko se neugodnosti kažejo v tem, da tudi na domačem tržišču lahko naletimo na močno konkurenco. Kljub temu pa so prednosti v premoči, kajti dandanes ni dežele, ki bi bila v vsem neodvisna. Avstrija pa, ki je že zmerom gojila evropsko gospodarsko politiko, je še najmanj upravičena storiti to!

Funder gre s časom in je v zadnjih letih razvil in izdelal zares evropski program plošč, ki se bo uveljavil tako na domačem — kljub ostremu konkurenčnemu boju — kakor tudi na tujem, inozemskem tržišču zaradi solidne kvalitete.

Poleg že znanih plošč so spravili na trg nekaj novih vrst, ki jih je ta z navdušenjem sprejel.

Tu naj omenimo v prvi vrsti „FUNDOPAL“, ploščo iz umetne snovi, okoli 1,5 mm debelo. Rabimo jo kot opažni material za uradne prostore in ne zaostaja kvaliteto za onimi, ki so že na trgu.

Na trg je prišla tudi plošča „FUNDOPAL-FOLIE“ in sicer je iz umetne snovi, debeline 0,4 mm in predstavlja idealni prelepni material, ki je v prodaji tudi v običajni prelepni širini od 23 in 27 mm.

Presenetljivo dober sprejem na tržišču je našla „FUNDER-STISNENA PLOŠČA IZ LESA“, ki je bila narejena na novi ameriški napravi. Površina te stisnjene plošče iz lesa je tako plemenita, da jo komaj razločiš od lesnih furnirjev. Primerna je za izdelavo stenskih prevlek in omar za pohištvo.

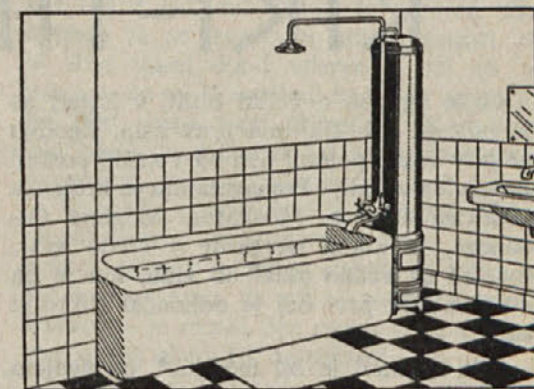
Prav tako nova je „STISNENA PLOŠČA IZ LESA ZA NOTRANJE OBLOGE“ in pa „PLOŠČA LAKOVE PLASTI“ za oblaganje notranjščine pohištenih omar.

Končno naj omenimo še „TRIPLEX PLOŠČO“ sestojčo iz dveh FUNDER PLOŠČ s satovim papirjem v sredini (sendvič princip). Ploščo izdelujejo v debelini od 17 do 40 mm in jo uporabljajo posebno pri izdelovanju pohištva na veliko.

Kakor vsako leto je tudi letos FUNDER PAVILJON na celovškem lesnem sejmu popolnoma na novo opremljen. Obiskovalec bo imel priliko si ogledati natančno vse mogoče vrste plošč.

Malj oglas

Gostilno „PRI MAZEJU“ v Selah oddamo zaradi bolezni takoj v najem pod ugodnimi pogoji.

Vse za vodno instalacijo (sanitarni material) dobavlja

PODJUNSKA TRGOVSKA DRUŽBA
Bratje RUTAR & Co.

Dobrla ves-Eberndorf tel. 04236-281

Kupujem les vsake vrste po najboljših dnevnih cenah. Izdelujem in prodajam tudi strešno opeko in jo zamenjam za vsakršen les.

Johann Žagar

Klagenfurt - Celovec, Rampenstraße 15,
Telefon 29-08

Moj radioaparatus . . .

Zares čudovito iznajdba! Po zračnih valovih smo s pomočjo radioaparata povezani z vsemi deli sveta. Za kar so v pretekli dobi rabili mesece in morda celo leta, da so prispela poročila iz najoddaljenejših predelov zemlje v Evropo, se danes izvrši skoro v trenutku. Saj pri svojem aparatu poslušam papeževe besede, katere govori množici pred cerkvijo sv. Petra ali prisostvujem poteku mednarodnih športnih tekem v Ameriki in podobno . . .

Spominjam se še dogodka pred dobrimi 30. leti, ko so si najpodjetnejši prvi nabavili to čudovito iznajdbo, takrat seveda še precej primitivno. Neki mož pač nikakor ni hotel verjeti, da bi radioaparatus mogel resnično prenašati po zračnih valovih govorico in glasbo iz daljne oddajne centrale. Kar užaljen je bil, ko so mu zatrjevali, češ, „ali me zares imate za tako neumnega“. Niti potem, ko si je aparat od blizu ogledal, ni mogel verjeti in je samo zmajeval z glavo rekoč: „Ne boste me vlekli za nos, ne!“

Kakor film, tako je tudi radio zares veličastna iznajdba. Zanj je človek uporabil zakonitosti, ki jih je stvarnik položil v mrtvo naravo in ki so prej tisočletja neizrabljena ležala skrita pred človeško uporabo. Po kulturnih deželah že skoraj ni hiše, ki bi ne imela radijskega aparata. Mnogi si življenja brez radia sploh ne morejo misliti; od jutra do večera in še pozno v noč jim govori in poje.

Rojstni dan iznajdbe radia sega že v prejšnje stoletje. Leta 1897 se je posrečilo znamenitemu italijanskemu fiziku Marconiju, da je uspešno preizkusil prvi brezžični telefon, nekak radioaparatus v današnjem pomenu. Seveda je še preteklo precej let, preden so to veliko iznajdbo uporabili v službi današnjega radia. V Avstriji so začeli z radijskimi oddajami „RAVAG“ leta 1924 in danes ima ta oddaja nad 2 milijona odjemalcev oz. poslušalcev.

Radio je postal pravi oblikovalec človekovega mišljenja. Saj mu govori ob vsaki priliki; lahko ga uči, dviga v višji svet in mu nudi potrebne zabave. Lahko pa mu tudi posreduje zmoto in ga navaja hudemu. Lahko torej stori mnogo dobrega, pa tudi mnogo hudega. Zato vidimo, da so si to iznajdbo prav hitro postavili v službo označevalci naukov pravih in nepravih prerokov. Posebno v deželah, kjer vlada avtoritarna oblast, je radio popolnoma v službi države; prav radio je takim oblastem eno najmočnejših sredstev, s katerimi oblikujejo množice in jim posredujejo celotno propagando.

Toda radio stori tudi mnogo dobrega; saj v službi resnice more biti mogočno sredstvo za pobiranje zmote in laži. Na nas pa leži, in izbira nam je dana, da nam je radio kot dober prijatelj in varen vodnik k resnici in lepoti . . .

ZA MLADINO IN PROSVETO

Gluhi — čeprav slišijo

Ste morda že bili kdaj v gluhonemnici. Kako neki je pri srcu tem ljudem? Vse, kar je lepega in pristrčnega, kar človek lahko pove drugim, in sliši od njih — vsega tega zanje ni. Samo po mučnih ovinkih se sporazumevajo z bližnjim — kakor da so jetniki, ki iz celic dajejo znamenja.

V vsakdanjem življenju srečamo vse polno ljudi, ki še malo niso gluhi in ne mutasti, pa vendar žive zgolj bedno življenje gluhonemnih, ker se nikoli niso naučili rabiti svojih ušes in svojih ust. Vedno imajo toliko opraviti s seboj, da skratka slišijo le, če je kaj zanje, kadar se pa tiče drugih, pa kratko malo oglušče. Če jim kdo kakor rog zatrobi na uho, kaj bi rad, pač slišijo, če jih pa kdo prosi tiho in sramežljivo, jim še mar ni. Uho jim ne poroča ničesar iz notranjosti bližnjega, nič ne razmišljajo, kako mu je pri srcu; so kakor brezsrčni glušci.

Ste morda že slišali o Indijancih, ki so si tako izurili sluh, da na veliko daljavo zaznajo konjski peket, če k tlom pritisnejo uho, in da človekov prihod zaslutijo že po šelestenju listja, ko se belokožcu še sanja ne. Tudi nam bi pogosto bilo potreba takšne umetnosti. Mislim namreč, da bi si tako priostrili sluh in ga oplemenitili, da bi lahko sklepali že iz poudarka besed ali iz po-

tez njegovega obraza, kako je pri srcu našega bližnjega. Tega se lahko navadiš prav tako dobro, kakor se je Indijanec navadil svoje umetnosti.

Le opazujte prav natanko, kako naredi kdo, če mu poveste kaj neprijetnega. Če sramotite kakega tovariša v pričo drugih. „Požre“, bi se reklo v takih primerih. Iz njegovega glasu lahko kar hitro spoznamo, da ga je zabolelo in kako mu je neznansko mučno, če imamo dobro razvit sluh. Glušec pa tega niti ne opazi in mu zadrege bližnjega še malo ni mar.

Ob takih prilikah dostikrat zgubiš svoje najboljše prijatelje, če si bil do njih gluhi, ko je njih srce klicalo po razumevanju. Pa tudi nova, nerazdružna prijateljstva so se sklenila zato, ker je tiha bolečina nepričakovano našla rahločutno in razumevalno srce.

Ne pozabite nikdar, da z oslovskimi ušesi nikdar ne moremo biti zares izobraženi in plemeniti ljudje; ušesa nam niso zrasla, da nam drže klobuk, ampak da nam pravi čas povedo, kje je treba ljubezni, kje moramo reči dobro besedo, kje pristrčno stisniti roko, koga naj prosimo oduščanja in kje se naj brž umaknemo, da morda nismo v nadležnost.

Iz filmskega sveta

V AVSTRIJI ZAPIRAJO KINODVORANE

Kakor poroča „Österreichische Film- und Kinozeitung“ od 18. julija, so letos 1. julija izvedli preiskavo in ugotovili, da so v Avstriji zaprli že 100 kinodvoran. Vsa ta kinopodjetja so za trajno prenehalo poslovati, ker jih je k temu prisilila tkzv. kriza kina, ki traja v drugih evropskih državah že nekaj let. Čeprav je bilo pričakovati, da bodo tudi v Avstriji prisiljena nekatera starejša podjetja, da prenehajo z delovanjem že zaradi hude konkurence moderno urejenih kinodvoran, je ugotovljeno število hudo presenetilo. Zanimivo je, da je kar 22 kinodvoran bilo zaprtih v krajih, ki štejejo ca 2000 prebivalcev. Pa tudi v industrijskih krajih z ca 5000 prebivalci (Brunn in Gloggnitz) je moralo prenehati več kinopodjetij. Najbolj pa preseneča, da je zaprtih večje število kinodvoran na Dunaju in dru-

gih večjih mestih in to ne le stara, nemo- derno urejena, kot n. pr. Westend-kino na Dunaju, ki obstoja že od leta 1896 (najstarejše kinopodjetje v Avstriji), marveč tudi nova in moderno urejena kot n. pr. 1956 zgrajeni kino v Absanmu ali v Gloggnitzu.

HEINZ CONRADS IN SLOVANSKI VZHOD

Med najbolj priljubljenimi oddajami v avstrijski televiziji so gotovo Heinz-Conradsovi nastopi. Pa ne le pri nas, marveč tudi v sosednji Češki in celo v Poljski zelo radi poslušajo Heinz Conradsove popevke, kajti v njih je čutiti mnogo slovanske melodioznosti. Avstrijska televizija se že pogaja s Češko in Poljsko za tesnejše sodelovanje, pri čemer bi naj prav Heinz Conrads sodeloval.

Otroški kotiček

Žaba in štokrlja

Žabica kvaka —
štokrlja jo čaka . . .
gleda v vodo:
kvak, kvak, kvak,
nak, nak, nak . . .

Žaba se krega,
štokrlja že sega
s kljunom po njo:
kvak, kvak, kvak,
nak, nak, nak . . .

Štokrlja jo zgrabi,
žaba pozabi
pesmico to:
kvak, kvak, kvak . . .
nak, nak, nak . . .

Anica Černejeva

UGANKA

Nimam nog in vendar tekam
sem in tja, da se praši;
grizem, grizem, da pregrizem
klado z ostrimi zobmi.

(ežez)

Nekdaj kot gozd sem širil veje.
Neurje me je pokopalo.
Če zdaj gorim, te sonce greje,
ki name je nekoč sijalo.

(СОВАЯ)

Za dobro voljo

To je resnica

„Jaz brez otrok ne morem živeti.“
„Ali imate veliko družino?“
„Ne, jaz sem zdravnik za otroke . . .“

Zensko

„Ali ni čudno, da je zemlja v vseh svetovnih jezikih ženskega spola?“
„To ni nič čudnega; saj štirikrat na leto menja svojo obleko . . .“

TELEVIZIJA PRI NAS

Čeprav se Avstriji še ne moremo uvrščati med zapadne države Evrope glede televizijskega omrežja in števila televizorjev, se zadnja leta število aparatov kar naglo dviga in smo letos 1. junija dosegli že 531.988 aparatov, kar pomeni, da pride že 22 aparatov na 100 Avstrijcev.

Rudyard Kipling:

RIKI-TIKI-TAVI

Čujte zgodbo o veliki bitki, v kateri se je bojeval Riki-tiki-tavi prav sam. Zgodilo se je v veliki poletni hiši na vojaški postaji Segowlee v Indiji. Pomagala mu je krojaška pastirica Darzee. Moškata podgana Čučundra, ki nikoli ne pride v sredo sobe, temveč se vedno plazí ob zidu, mu je svetovala; a prvi boj je dokončal Riki-tiki sam.

Riki-tiki-tavi je bil mongus*, po svojem kožuhi in repu precej podoben lisički, po glavi in svojih navadah pa kakor podlasica. Oči in konec njegovega nikdar mirujočega nosa so bili rdečkasti; praskal se je lahko po vsem životu, kjer se mu je zljubilo, z vsako nogo spredaj ali zadaj, kakor je le hotel. Rep je znal našopiriti, da je bil prav podoben ščetki za steklenice; kadar je pa stopical po visoki travi, tedaj se je glasil njegov bojni krik: „Rik-tiki-tiki-tik-ck!“

Nekega poletnega dne ga je vrgla velika povodenj iz luknje, kjer je živel z očetom in materjo, in ga gnala s seboj po občestnem jarku, čeprav je brcal in kričal. Oprijel se je šopa trave, ki je priplaval mimo, in se ga držal, dokler se ni onesvestil. Ko se je zavedel, je ležal ves moker in uma-

zan na vročem soncu sredi vrtnih stez in je slišal, kako je neki deček rekel: „Mama, mrtev mongus je tukaj. Pogreb mu napravimo!“

„Ne,“ je odgovorila mati; „rajši ga pobrimo in posušimo. Mogoče pa vendar še ni mrtev.“ In so ga nesli v hišo, kjer ga je velik možak prijel s palcem in kazalcem in rekel, da ni mrtev, ampak da je samo omamljen. Nato so mongusa zavili v mehko ruto, ga greli, in kmalu je odprl oči in kihnil.

„Nikar!“ je dejal veliki mož (bil je to Anglež, ki se je pravkar priselil v poletno hišo); „ne plaši ga, bomo videli, kaj naredi!“

A najbolj težko je prestrašiti mongusa, ker ga je od nosa do repa sama živa radevednost. Geslo vsega monguškega rodu se namreč glasi: „Tekaj naokrog in pozvedi, kaj je novega!“ In Riki-tiki je bil zares mongus od nog do glave. Pogledal je mehko ruto in razsodil, da ni dobra; tekal je krog mize, sedel pokonci, si uredil kožuh, se popraskal in skočil dečku na hrbet.

„Nikar se ne boj, Tedy,“ je rekel oče. „To je pač njegova navada, tako se on sprizajni s človekom.“

„Au! Kako me pod brado ščegeta,“ je vzkliknil Tedy.

Riki-tiki mu je pogledal za vrat, ga vohal krog ušes, pa splezal na tla, kjer je sedel in si drgnil nos.

„Moj Bog!“ je vzkliknila Tedyjeva mati, „in to bodi divja žival! Mislim, da je zato tako krotek, ker smo bili dobri z njim.“

„Vsi mongusi so takšni,“ je rekel oče. „Ako ga Tedy ne zgrabi za rep ali ga poskusi zapreti v kletko, bo tekal ves dan iz hiše v hišo. Gotovo je lačen; dajmo mu kaj za pod zob!“

Dali so mu majhen kos surovega mesa. Riki-tikiju je neizrečeno dišalo; ko ga je pojedel, je pohitel na verando, kjer je sedel na soncu in se razkošatil, da se posuši do kože. Nato mu je bilo bolje.

„Pri tej hiši je mogoče videti več reči,“ je dejal sam sebi, „kakor jih je mogla zaznati vsa moja družina v vsem svojem življenju. Prav gotovo ostanem tukaj in staknem vse!“

Ves dan je pohajal po hiši. Pri tem bi bil v kopalni banji skoraj utonil, dalje je vteknil svoj nos v črnilo na pisalni mizi in si ga opekel ob smotki velikega možaka, ko mu je splezal v naročje, da bi videl, kako se piše. Ko se je znočilo, je pohitel v Tedyjevo sobo in opazoval, kako se prižgo svetilke, in ko je Tedy šel v posteljo, je še on splezal nanjo. Bil je pa sila nemiren tovariš, ker je moral vsak hip vstati, vso noč poslušati vsak šum in pozvedeti, kaj pomeni. Ko sta prišla Tedyjeva mati in oče pogledat, kako jima spava sinko, je Riki-tiki buden ležal na blazini.

„To mi ni všeč,“ je dejala Tedyjeva mati, „še ugrizne mi otroka.“

„Tega ne stori,“ je rekel oče. „Tedy je bolj varen, če je ta mala žival pri njem, kakor če bi imel najboljšega psa čuvaja. Če bi se kaka kača priplazila v sobo . . .“

A Tedyjeva mati še pomisliti ni hotela na kaj tako strašnega.

Drugo jutro je Riki-tiki zarana prišel na Tedyjevi rami k zajtrku na verando. Dali so mu banano in nekoliko v trdo kuhane jajca. Nato je zlezal v naročje zdaj temu zdaj drugemu. Vsak dobro vzgojen mongus vedno upa, da postane nekoč domač prijatelj kake hiše in dobi dovolj sob, da teka po njih. Riki-tikijeva mati, ki je živela v hiši generala v Segowleeju, je skrbno naročala in učila Rikija, kaj mu je storiti, ako pride k belim ljudem.

Zatem je šel Riki-tiki na vrt, da bi videl, kaj bi bilo ondi zanimivega. Vrt je bil velik, a samo napol obdelan; v njem so rastle velikanski rožni grmi, citrone in pomaranče, gruč bambusa in gošča visoke trave. Riki-tiki si je obližnil ustnice. „Krasno lovišče je to!“ je dejal in rep se mu je napuhnil ob tej misli, da je bil kakor ščetka za steklenice; drobil je po vrtu sem pa tja, vohal tod in tam, kar je začul v nekem trnjevem grmu prav žalostne glasove.

Bil je Darzee, krojaška pastirica, s svojo ženko. Naredila sta si bila lično gnezdo, za katero sta pritegnila kar dva velika lista skupaj, ju zvezala ob robu z vlakni, pa napolnila tako narejeno votlino z bombažem in mehkim puhom. Gnezdo se je zibalo sem in tja, ko sta sedela na njegovem robu in kričala.

„Kaj pa je?“ je vprašal Riki-tiki.
„Silno sva nesrečna,“ je odgovoril Darzee. „Eden najinih mladičev je včeraj padel iz gnezda in požrl ga je Nag.“
„Hm!“ je dejal Riki-tiki nato. „Prav žalostno to; a jaz sem tujec tukaj. Kdo pa je Nag?“

* Mongus ali maki spada k družini nekakšnih polopic. Živi na Madagaskarju, prav lahko se udomači. Hrani se od sadežev, pa se loti zlasti kač, ki jim je hud sovražnik.

P ∞ I ∞ S ∞ A ∞ N ∞ O B ∞ R ∞ A ∞ N ∞ J ∞ E

Popatni utrinki iz Makedonije

Videla sem ponosno prestolnico nove Makedonije, slišala tiho govorico mogočnih spomenikov pred gospodvom Turkov v tej zemlji in med njo. Vse je davnih dni spomin: kamen, položen v cesto, mogočni most carja Dušana čez reko Vardar, ne daleč proč najlepša, še ohranjena mošeja na Balkanu in tam kakor Kolosej v Rimu za večno zgrajeni han, kamor so se stekali trgovci z Vzhoda, da so se na dolgi poti oddahnili in nadaljevali pot do bogatega Dubrovnika.

Vse to in še mnogo drugega sem videla na svojem potovanju po Makedoniji dober teden pred strahotno potresno katastrofo, na domače lep praznik svete Ane v letu 1963. Videla sem Skopje pred potresom, dva dni sem preživela v zanimivem, živahnem, gostoljubnem Skopju. Saj verjeti ne morem, da je danes ponosno mesto, ki je vzdržalo v toku stoletij toliko preizkušenj, toliko trpljenja vsake vrste, da je to mesto danes pošastno grobišče, neusmiljena razvalina in razbitina mogočnih stavb, katere je sesul desetsekundni potres tisto jutro 26. julija.

Bil je neusmiljeno vroč dan. Skopsko kotlino je žgalo in izžigalo julijsko sonce. Italijani bi dejali: desolato. Vročina od zgoraj, dušič prah spodaj, vse obupno. Šele ko se je nagnilo popoldne, smo šli na ogledovanje mesta, kamor smo se pripeljali zjutraj z veliko zamudo iz Beograda.

Da, moderni del mesta najprej, nato preko starega, mogočnega mostu čez Vardar na razvaline Dušanovega gradu, nekoč silne trdnjave, nekoliko nad mesto dvignjene. Travo je izžgalo sonce, Vardar se je spremenil v rjavo umazano, skoraj stoječo vodo. Nekaj umazanih otrok se hladi v njej, drugi se pode po zaprašenih ulicah. Radi bi bili uslužni, radi bi zaslužili, da bi si kupili sladoled. Kdo bi ga ne zaželel v taki vročini?

Cerkev Svetega Spasa, svetovno znano pravoslavno svetišče, je zaklenjena. Zaman čakamo in sprašujemo, kdo bi nam odprl in razkazal eno največjih zanimivosti Skopja. Prevračal je. Morda pride zvečer, morda jutri zjutraj, ko se nabere več tujcev. Isto doživetje pred mošejo Mustafa paše. Visoka vrata v železni ograji, katera čuva vrt, sredi katerega stoji skrivnostna džamija s svojim belim vitkim minaretom, je zaklenjena. Na cesti pred njo se igra skupinica otrok. Ze itak temnopolte obraze je izžgalo sonce, da so temne oči pod črnimi lasmi še temnejše, še bolj južno vroče.

Darzee in ženka pa nista odgovorila; prestrašena sta se poskrila v gnezdu, kakaj iz goste trave ob vznožju grma se je začulo zamolklo sikanje — strašen glas, da je Riki-tiki odskočil cela dva čevlja proč. Tedaj se je vzdignila prav počasi iz trave glava z razprostrto oglavnico Naga, velike črne kobre (kače), ki je merila od jezika do repa celih pet čevljev. Ko se je Nag dvignila za eno tretjino svoje dolžine od tal, se je zibal sem in tja in zrl Riki-tikija z zločestnimi, kačjimi očmi, ki nikdar ne izpremenijo pogleda, najsi ima kača katerekoli misli.

„Kdo je Nag?“ je dejal. „Jaz sem Nag! Veliki bog Brahm je vtisnil svoje znamenje vsem iz našega rodu, ko je prva kobra razprostrla svojo oglavnico in prestregla sonce od Brahma, ko je spal. Poglej in strah te bodi!“

Pri teh besedah je razprostrl oglavnico še bolj kot prej, in Riki-tiki je zagledal zadaj na glavi naočnikom podoben znak. Za hip se je prestrašil; toda mongus ne pozna dolgo strahu. Pa dasi Riki-tiki še nikdar ni nameril na živo kobra, jo je vendar spoznal, ker ga je mati krmila z mrtvimi kobrami in je dobro vedel, da je edina življenjska naloga odraslega mongusa, da se bori zoper kače in jih požira. Nag je to tudi vedel in v dnu njegovega mrzlega srca ga je bilo strah.

„Kaj tisto,“ je rekel Riki-tiki in rep se mu je začel ježiti, „znaki sem, znaki tja! Mar misliš, da imaš ti prav, če ješ mladiče iz gnezda?“

Nag je razmišljal sam pri sebi in opazoval vsako najmanjšo kretnjo v travi za Riki-tikijem. Dobro je vedel, da pomeni

Po srbsko sprašujemo, kdaj se bodo odprla vrata v mošejo. Otroci odgovarjajo v pojoči makedonščini, mahajo z rokami in se nam smejejo. Saj, moraš se skloniti k tem malim, ljubkim naravnim otrokom, tudi cigani so med njimi, se jim nasmehni, najmanjšega pobožati in jim dati vsakemu posebej novca za sladoled.

Vi mali in najmanjši bratci in sestrice v preizkušenem mestu Skopju, tam pred mošejo smo se srečali in drug drugemu nasmehlili. In bilo je v vas in vaših očeh toliko sonca, sila življenja in sreče, da živite, samo zato, čeprav še dolgo ne boste vedeli, da je življenje največji zaklad, ki ga ima in more imeti človek na zemlji. Ali ste danes še živi? Kam so vas odpeljali iz dragega mesta, v katerem ste zaživel vi in vaši starši?

Saj ne morem drugače, kot da v teh dneh toplo mislim na vas in vam želim z vsemi dobrimi ljudmi na zemlji pomagati.

Po široki vrtni poti prihaja s skoraj plešoščim korakom mlad moški. To bo pač varuh znamenite džamije, za hodža je vse premlad, preveč hrepenenja je v njegovih temnorjavih očeh. Vendar se morajo tudi tujci-opazovalci spoštljivo držati predpisov. Pred džamijo stoji umetno zgrajen, okrogel vodnjak z več pipami. Tu se pravoverni moslimi umivajo, predno stopijo bosi v svoje svetišče. Tudi mi se moramo sezuti ali pa vstopiti pri stranskih vratih in stati le na navadni ozki preprogi. Izberemo drugo. Simpatičen človek stoji pred nami bos na rdečem „čilimu“, kateri pokriva vso, dokaj veliko džamijo. Okrogel prostor razsvetljuje visoko pod stropom vzdignjena okna. V mošeji je hladno in čudno skrivnostno. Nekeč slavna džamija je danes skoraj le zgodovinski spomenik. Polmesec nad Makedonijo je zatopil, muslimanov je vedno manj, mladina se za vero svojih očetov ne meni več z nekdanjo predanostjo. Tudi razlaga bistrega mladega človeka ne prihaja iz globin prepričanja, ampak je naučena.

Plačali smo vstopnino, se podpisali v knjigo obiskovavcev in kupili nekaj razglednic. Naš „ciceron“ je postal uslužen, skoraj zaupljiv. Ne da bi vedeli, da je ob mošeji tudi grob znamenitega Mustafa paše, nas je sam opozoril nanj in nam odprl okrogel prostor z velikim, težkim katafalikom. Nemo smo postali nekaj minut in v teh nekaj minutah smo pri sebi ponovili, kar smo vedeli o tistih davnih bridkih dneh, ko so Turki gospodovali temu ljudstvu in

mongus na vrtu prej ali slej smrt zanj in za njegovo družino; in hotel se je lotiti Riki-tikija iznenada, ko ne bo tega opazil... Tako je nekoliko povsíl glavo in jo nagnil na stran.

„Dajva, pogovoriva se nekoliko,“ je rekel. „Ti ješ jajca. Zakaj ne bi jaz jedel ptičev?“

„Za teboj! Brž poglej nazaj!“ je zapel Darzee.

Riki-tiki je bil prebistre glave, da bi trafil čas z zijanjem. Poskočil je v zrak tako visoko, kolikor je le mogel, tik pod njim pa je švignila glava Nagaine, zlokobne Nagove žene. Med razgovorom se je tiho prilaplazila za njegov hrbet, da bi ga pokončala. Riki je slišal njeno divje sikanje, ko je njen udarec zgrešil smer. Priletel ji je skoraj na hrbet in če bi bil on star mongus, bi bil vedel, da bi ji bil moral tedaj na mah zlomiti hrbet. A bilo ga je strah, da ne bi kača vdrguč udarila. Ugriznil je zares, ni pa ugriznil zadosti, in je odskočil od brzega repa, pustivši Nagaino ranjeno in srđito.

„Hudobni, hudobni Darzeel!“ je siknil Nag in se zagnal tako visoko proti gnezdu na grmu, kolikor je le mogel; pa Darzee si ga je naredil v toliki višini, da ga kače niso mogle doseči; in tako se je samo zagugal sem in tja.

Riki-tiki je čutil, da mu postajajo oči rdeče, vroče (kadar so mongusove oči rdeče, je jezen), in sedel je na zadnje noge, opirajoč se na rep kakor majhen kenguruj. Oziral se je okrog sebe in kričal od togote. Nag in Nagaina pa sta izginila v travo. Kadar kača s svojim udarcem zgreši pravo smer, ne reče ničesar, niti se ne izda,

mu niso dovolili, da bi gradilo svoja pravoslavna svetišča više od muslimanskih minaretov. Ponižani in razžaljeni narod šele polagoma preboleva strašno zgodovinsko preizkušnjo in si gradi nov dom, novo domovino in kulturo v narodni svobodi, za katero se je boril dolga stoletja.

„Razumete nemački?“ nas je ob slovesu skoraj v zadregi povprašal mladi človek. „Razumemo, bi mogli kaj pomagati,“ smo bili pripravljeni na uslugo.

Mladi musliman je potegnil iz žepa precej veliko belo ovojnico. „Pred nekaj meseci je obiskal naše mesto prijazen nemški inženir. Zelo ga je zanimala zgradba te džamije. S svojim revnim nemškim znanjem sem mu le približno dopovedal njeno vrednost in pomembnost. Povabil me je na obisk k sebi, kjer bi se mogel mnogokaj naučiti. Tu mi piše in pošilja pisma, pa ne morem razumeti...“

Prav radi smo mu pretolmačili prijazno pisanje in mu zaželeli lepo potovanje. Kot prijatelji smo se ločili.

Najlepša džamija v Skopju je danes razvalina, vitki minaret se je sesul nanjo. Grob Mustafa paše, kdo še misli nanj? In ti mladi človek, mogli bi te imenovati prijatelj, kje si ti? Ali si preživel jutro 26. julija, ali počivaš pod razvalinami v soseščini slavne mošeje? Tudi tebi ljub spomin...

Sedimo v krasno urejeni kavarni, zgrajeni med zidovi stare Dušanove trdnjave. Trije slovenski učitelji. Da ni še proti večeru tako neusmiljeno vroče, bi se počutili kakor na vrtu hotela Union v Ljubljani. V črno oblečen natakakrinaša, kar bi si zaželeli. Samo piva, mrzlega piva, da bomo mogli spet misliti in govoriti. Dolgi kavarniški prostor je odprt proti gorskemu hrbtu, ki ga Makedonci imenujejo Vodno. Deloma pogozdeni svet tolaži utrjene oči. Pod pobočjem je naselje prijaznih vil. Tam stanuje predsednik makedonske republike. Lepo mora biti tam. Čisto rahel večerni veter je zavel od Vodnega in zganil rožne nasade pred kavarno. Vtem je nekdo odprl radio. Kakor pretrgani vzdih žalostnega srca je signal makedonskega radia. Še in še. Nato poročila v makedonščini. Poslušamo in skušamo razumeti. Tudi tu doli, na jugu Balkana vedo o vsem, kar se godi v velikem svetu. Zmagala je človeška pamet: pripravljala se veliki dogovor za prepoved jedrskih poizkusov.

Poslušamo enakomerno pripovedovanje v radiu, gledamo v večerni mrak tonečo pokrajino in kakor da bi segalo v nas čudno domotožje. Nič pravega si ne znamo povedati. Pri sosednji mizi si šepetata dva mlada človeka, najbrž o ljubezni in veliki

kaj namerava storiti potem. Riki-tikija ni bilo volja, da bi šel za njima, ker si ni bil svest zmage v boju z dvema kačama. Tako je odkorakal do pečene poti blizu hiše in sedel, da vse dobro premisli, kajti stvar je bila resna.

Ako berete stare naravoslovne knjige, dobite v njih besede, da gre mongus, kadar se bori s kačo in ga ta slučajno ugrizne, in poje neka zelišča, ki ga ozdravijo. To seveda ni res. Zmaga zavisi zgolj od hitrosti očesa in urnosti nog, ker se kačja glava, kadar useka, tako hitro zgame, da ji nobeno oko ne more slediti, postane vsa zadeva vse bolj čudovita kot vsako čarobno zelišče.

Riki-tiki je vedel, da je bil še mlad, a ta zavest ga je navdajala s toliko večjim zadovoljstvom, ko je pomislil, da se je znal izogniti udarcu od zadaj. To ga je prevzelo zaupanjem v samega sebe, in ko je Tedy skakljaje prihitel po stezi, je bil Riki-tiki pripravljen, da ga je smel Tedy božati.

A ko se je Tedy sklonil, se je v prahu nekaj zganilo in droban glas je dejal: „Pazi se! Jaz sem smrt!“ Bil je Karait, majhna, kakor prah rjava kača, ki rada poga po prašni zemlji; če ugrizne, je prav tako nevarno, kakor če ugrizne kobra. Majhen je pa tako, da nihče ne misli nanj, in tako prizadene ljudem toliko več zla.

Riki-tikijeve oči so se zopet pordečile in zaplesal je proti Karaitu z onim posebnim, zibajočim se, majajočim se gibanjem, ki ga je podedoval od svojega rodu. Ta hoja je videti kaj smešna, a je tako pripravna, da lahko iz nje odskoči v vsakem kotu, kakor se mu zljubi. V boju s kačo je to ve-

ŽETEV

Je Micilka vzela
srp v roko, vesela;
je Anzej s koso
zavriskal pred njo.

Nje lice rdeče
se v soncu leskeče —
— da makov cvet rdi...
se Anzeju zdi.

Srce se mu smeje,
ga Mickin smeh greje;
in zlat kakor klas
je Micikin glas.

Oj to bo veselo,
ko bo se poželo!
Bo hvaljen Svet' Duh
pri Micki — za kruh!

M. H.

Podjuna

„Oj Podjuna —“
ne bi začel,
če tvojo bi pesem
enkrat zapel.
Pozdravljali so drugi, veliki
lepše te
z radostnimi vzkliki!

Na sredi
ponavljal jaz ne bom
„si lepa, si lepa“ —
Senca
sončni moj otroški dom
prepleta, prepleta.

Ob koncu
pesem naj molči.
Zaprli bi svoje še oči —
močno, močno
bi mislil le o tem,
da boš še tu,
ko jih spet odprem.

Gorski

sreči, ki je pred njima. Ali sta jo ali jo bosta učakala? Ali je v vajino srečo segla mrzla smrt in jo pohodila kakor rožne grmiče pred kavarno. Kajne, da se ni zgodilo z vama tisto najhujše in še živita. Vso srečo vama želimo, kjerkoli sta in z vama vsem tisočem in deset tisočem, ki so bili tisti julijski večer, teden dni pred usodnim potresom, srečni, zdravi in zadovoljni. Skopje, o nesrečno mesto Skopje!

(Dalje prihodnjič)

lika prednost. Samo ako bi Riki-tiki vedel, da je njegovo ravnanje vse bolj nevarno kot boj z Nagom! Karait je namreč tako majhen in se zna tako urno obračati, da bi Riki takoj dobil udarec v oči ali na ustnice, če ne bi ugriznil kače tik za glavo. Pa Riki vsega tega ni vedel; oči je imel vse rdeče in majal se je nazaj in naprej, oprezujoč, kje bi najbolje zgrabil. Karait je iznenada udaril. Riki je odskočil in poskusil vnovič, da se ga loti. Toda zločesta prašna glavica je zopet udarila in samo za las je manjkalo, da ga ni zadela v ramo. Poskočiti je moral čez njeno telo, a zopet mu je bila glava tik za petami.

Tedaj je Tedy zaklical proti hiši: „Glejte, glejte! Naš mongus ubija kačo!“ Riki-tiki je slišal, kako je Tedyjeva mati od strahu zakričala. Iz hiše je pritekel njegov oče s palico v roki. Ko pa je prihitel na bojišče, je Karait švignil predaleč naprej. Tedaj je Riki-tiki poskočil, skočil kači na hrbet, povsíl glavo daleč med sprednje noge in ugriznil kačo v hrbet, kolikor ga je mogel doseči, pa se odvalil proč. Ta ugriz je ohromel Karaita in Riki-tiki se je pravkar pripravljala, da ga poje, počeni pri repu, kakor je navada njegove družine pri obedu. Kar se je spomnil, da naredi poln želodec mongusa počasnega, in da mora ostati droben in tenak, če hoče biti močan in uren.

Odšel je, da se skuplje v prahu pod grmovjem, Tedyjev oče pa je tolkel s palico po mrtvem Karaitu. „Kaj pa je treba še tega?“ si je mislil Riki-tiki. „Saj sem že sam vse opravil.“

(Dalje prihodnjič)

FRC- razstava pohištva — Vsak naj se počuti v stanovanju najboljši!

Pod tem geslom razstavlja tovarna za pohištvo F.R.C., ki je znana že daleč preko koroških meja, in ki ji ni para po svoji impozantni velikosti in mnogoličnosti, svoje izdelke.

Vsak, ki obišče velesojem, se zanima posebno za pohištvo. Pridobiti hoče dober pregled o ponudbi. Ko primerja cene, ki so prav posebno odločilne za ljudi z majhnimi dohodki, se šele odloči za nakup blaga.

Razstava FRC-pohištva si je v območju nove mestne hale na svojem običajnem prostoru zagotovila svoje stalno mesto. Praktična razporeditev stojnic daje možnost, da so razstavljeni izdelki odlično prikazani, tako da si vsak obiskovalec sam ustvari sliko, kako bi moglo izgledati v sobi. „Kdor nudi mnogo, bo vsakemu nekaj nudil!“ — to je načelo, po katerem se ravna vodstvo tovarne.

Samo po sebi je seveda umevno, da razstavlja tovarna FRC-pohištva najrazličnejše vrste svojih izdelkov. Ker dela tovarna pohištvo sama, lahko potrošnik dobi izdelke takoj brez ovinkov v roke. Nabava pohištva pri tovarni FRC koristi prav posebno še mladim zaročencem, ki vedno spet radi izrabijo možnost cenejšega nakupa raznih potrebnih izdelkov.

FRC-pohištvo uživa veliko priljubljenost po vsej Koroški. Poleg tega se je tovarna FRC-pohištva udomačila še v drugih zveznih deželah. FRC-pohištvo je tudi tamkaj postalo poseben pojem!

Letos vidimo na razstavi vrsto novih modelov, ki so zaradi svoje lepote in praktičnosti zelo priljubljeni. Razstavljenе stanovanjske sobe in spalnice kažejo vse znake že povsem udomačenega pohištvenega sloga tovarne FRC. Moderne ameriške kuhinje,

ki se dajo tudi vzdati, močno privlačujejo ženski svet. Mnogokrat je slišati ženske: „Joj, takšno bi hotela imeti!“ Velika izbira malih pohištvenih kosov, kot so to oblazinjeni naslonjači, kauči, garniture za sedenje, pred-sobne omare i. dr. nam nudijo sijajen vtis o zmogljivosti te domače tovarne pohištva. Posebno področje pa je in ostane oprema tujskih sob za gostinske obrate in zasebno oddajanje tujskih sob.

FRC-pohištveno razstavo je tudi letos opremila s tekstilijami znana celovška trgovska hiša TEXTIL-JANESCH. Šele z zavesami, preprogami in drugimi številnimi predmeti postane stanovanje prijazen dom. Tvrdba TEXTIL-JANESCH ima možnost nuditi veliko izbiro predvsem v posteljini, kar tudi dokazujejo razstavljeni predmeti. Visoka stopnja kakovosti trdke je znana!

Posebno pa privlačuje letos nagradno tekmovanje tkzv. „Messepreisausschreiben“. Na humorističen način je obiskovalcu stavljen vprašanje: „Was sagt Frau Palisander zu ihrem Gatten?“ Vidimo zaročence, ki se ne moreta ločiti od postelje. Vsekakor smo lahko radovedni na odgovore. Najbolj duhovite odgovore seveda čakajo lepe nagrade, tako je n. pr. prva nagrada: kompletna oprema spalnice. Tudi drugi dragoceni deli pohištva čakajo na vas.

Obiskovalci koroškega lesnega velesoja, gotovo ne boste pustili neizrabljeno priliko in si boste ogledali to senzacionalno razstavo! K temu je možno reči samo: „Razstavo FRC-pohištva je treba videti!“

F.R.C.

Kmečka gospodarska zveza sporoča vsem rojakom, da je v nedeljo, dne 2. avgusta, nenadoma umrl gospod

Tomaz Dumpelnik

dolgoletni zastopnik koroških Slovencev v deželni in okrajni kmetijski zbornici.

Vsi koroški Slovenci bomo ohranili odličnega rodoljuba v trajnem in častnem spominu.

Šteben — Celovec, dne 4. avgusta 1964.

Kmečka gospodarska zveza

Luč — vir življenja

Posebna razstava „KELAG-a“ na Koroškem velesojem 1964

Na letošnjem Koroškem velesojem prireja KELAG v lastnem paviljonu posebno razstavo pod naslovom „LUČ — VIR ŽIVLJENJA“. Razstava kaže razvoj luči od prazgodovinske dobe do današnje najmoderneje tehnične razsvetljave. Pokaže nam, kakšne možnosti nam nudi danes razsvetljava v delovnih prostorih in stanovanjih. Kaže nam dalje, kakšno udobnost in toplino ustvarja in kako važna je — dnevni svetlobi podobna luč, — za zdravje človeških oči.

Z ognjem in lučjo je prinesel Prometeus preobrat v človeško življenje.

Stoletja je veljala smolnata trska za edini umetni vir luči. Njej je sledila oljnata svetilka, sveča, petrolejka in plin.

Prvo žarnico s kovinsko nitko je napravil Auer von Welsbach in posledica tega je bila, da je električna luč izpodrinila do tedaj slabe in migljajoče luči.

Danes imamo napeljeno v naši deželi elektriko skoraj povsod. Zato ne leži potreba današnjega časa

toliko v razširjanju elektrike kolikor v izboljšanju te. Predvsem velja to za mnoga stanovanja, v katerih varčujejo na napačnem mestu. Medtem ko imajo številna gospodinjstva električne številne, mikserje, pralne stroje, frižiderje (hladilnike) in električne likalnike, pa jim s stropa brlijo slabe žarnice. Pri tem bi jim pa lahko dobro razsvetljevale veliko stanovanje za ceno ene žemlje — deset 100 W žarnic eno uro.

Tehnična razsvetljava predstavlja vejo elektrotehniko in stanovanjske kulture. Spoznala je važnost zadostne dnevu podobne razsvetljave. Zato je njena naloga ustvariti v delovnih prostorih in stanovanjih one svetlobne pogoje, ki niso škodljivi za naše oko.

Enako važno kot je jakost svetlobe, pa je tudi vrsta in nameščanje svetila. V nizkih, modernih stanovanjih naj ne visijo s stropa svetila sredi sobe, ker se svetloba ne more enakomerno porazdeliti po celem prostoru. V takem slučaju je bolj smotno svetila namestiti na več mestih in kotih prostora, kar je tudi lepše in ustreza bolje njih smotru.

Dobra svetloba pa ni važna samo za stanovanja ampak tudi za delovne prostore, kjer pospešuje veselje do dela. V svetlih delavnicah zmorejo delavci več kot v temnih kamrah. Tukaj bi priporočali v marsikaterem obratu v njegovem lastnem interesu ustvariti boljše pogoje.

Preiswerte

**SCHLAFZIMMER
WOHNZIMMER
POLSTERMÖBEL
KÜCHEN
FREMDENZIMMER**

formschön und in solider Ausführung
kaufen Sie immer günstig und preiswert im

MÖBELHAUS SCHLEMMER

▷▷ Kostenlose Zustellung m. eigenem Möbelauto
▷▷ Bequeme Teilzahlung

Besuchen Sie uns während der „Kärntner Messe“ in unserem Geschäft

Klagenfurt, 8.-Mai-Str. 13, Tel. 71-3-37

VERKAUF
ERSATZTEILLAGER
KUNDENDIENST
REPARATURWERKSTÄTTE

OPEL

Josef Kirchbaumer

KLAGENFURT, Rosentalerstraße 48

ABSCHLEPPDIENST
TAG UND NACHT: TELEFON 23-38

Gneller-Große
Od 10. avgusta 1964
poletna razprodaja
Ostanki po polovični ceni!

Mali oglas

Sedaj ugodno! Moške srajce S 88.—, ženske domače obleke S 69.—, otroške (dečelske) oblekice od S 75.— pri: SÄTTLER, Klagenfurt - Celovec, Heuplatz.

PREŠITE ODEJE

BLAZINE

POSTELJNO PERILO

POSTELJNO PERJE

Krischke & Co.

KLAGENFURT — CELOVEC
8.-Mai-Straße

Izbira
in
kvaliteta
preprog
in
zaves
v
trgovini

Orasch's Erben

KLAGENFURT — CELOVEC
Paulitschgasse (Prosenhof)

Tudi otroci ljubijo lepe obleke!
Mamica jih najde v veliki izbiri
v otroški trgovini

H. THOMASSER

Villach Widmangasse 33

Istotam dobite košare za dojenčke
z vso opremo, stotine otroških vozičkov
in posteljic

NEVIDNA OČALA

Pomerjava z najmodernejšimi instrumenti, po zdravniškem predpisu

Optik KARL SEKERKA

Klagenfurt — Celovec,
10.-Oktober-Straße
(Prosenhof)

KOROŠKI VELESEJEM

AVSTRIJSKI LESNI SEJEM

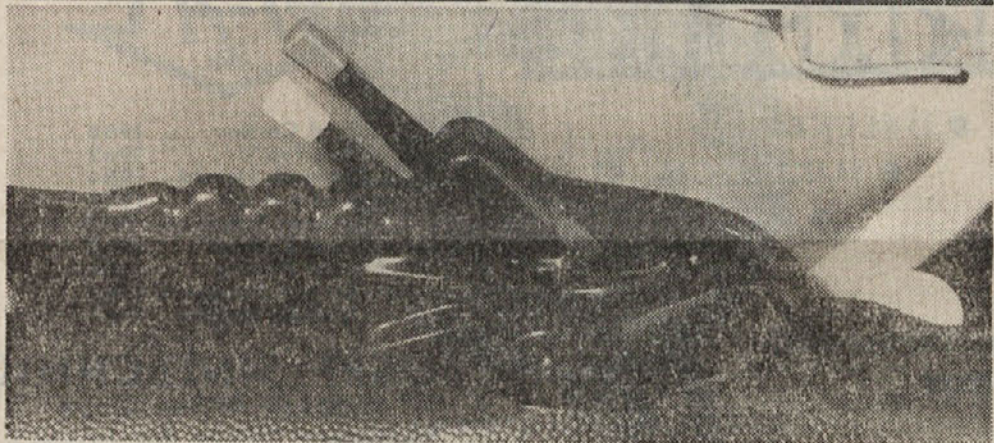
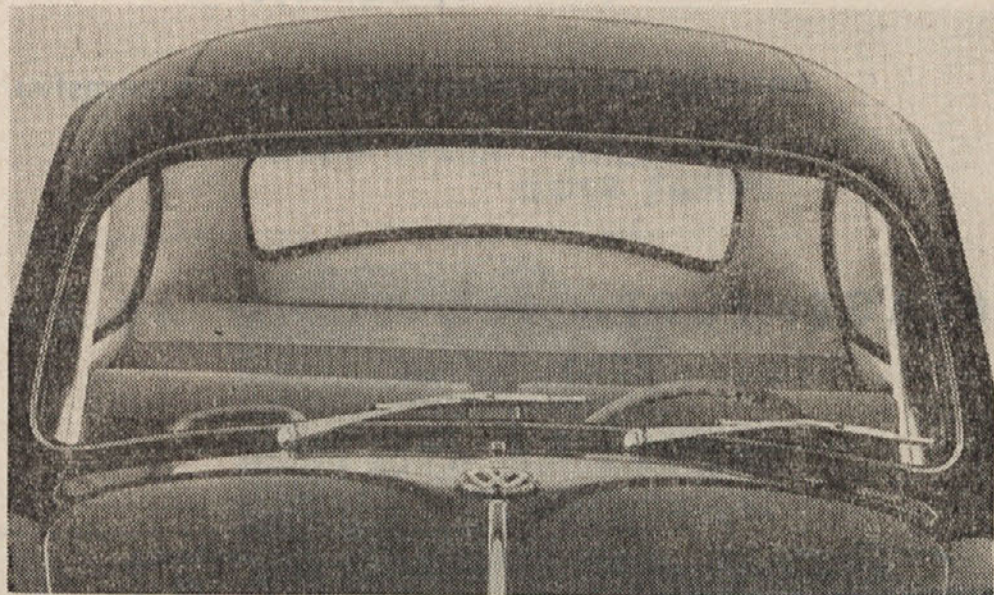
OD 6. DO 16. AVGUSTA 1964

Novi stari VW 1200

Več stekla in več udobja

Tudi letos nadaljuje VW-tovarna tradicijo, da poveča udobje, varnost in stabilnost že obstoječih modelov. Že 19 let obstoječa oblika VW 1200 je še vedno ostala, videti pa je mnogo izboljškov. Prostornina oken je povečana za 15 odst. Tudi

vetrobran je postal višji in širši, vrhu tega pa je še lahko upognjen. Stranske šipe so za 30 mm globlje, zadnje steklo pa je za 19,5 odst. večje. Tako ima sedaj VW 1200 okoli 15 odst. več steklene površine — razgled je mnogo boljši!

Zgoraj: Okna VW 1200 so za 15 odst. povečana. Spodaj: Oba gumba pri ročni zavori, ki omogočata regulacijo toplega zraka.

Tudi novi čistilec mnogo pripomore k varnosti avtomobila: čistilci so namreč postali večji in njih udi so vzmetno položeni. V mirovni legi ležijo udje na levi strani spodaj. S tem povečajo razgled vozača na levi strani. To pripomore k varnosti posebno pozimi ob mrazu in ob ledu, ker namreč levi čistilec, tedaj ko miruje, ogreva kurjavo.

Kadar vozi VW samo 2 osebi, se da napraviti v avtomobilu lep prostor za kovčke s tem, da naslonjalo porineš naprej. Na ta način dobimo en meter novega prostora. Pri širini zadnjih sedežev (1250 mm) imamo opravka s prostorom, ki je trikrat večji od lanskoletnih modelov. Vse pa je seveda tako uravnano, da se prednji sedež ne more pokvariti.

Sprednji sedeži nam dajo sedaj tudi še več prostora za naša kolena, kajti sedaj so uvedli tanjše naslone. — Prav tako opazimo novost pri sončnih zaslonkah: zasučemo jih sedaj lahko tudi na stran. — Odpiranje gibčnih okenc je postalo enostavnejše, kajti brv ni več pokončna, temveč položna. Odpiranje je postalo sedaj slično kot pri VW 1500.

Reguliranje toplote, ki je bilo prej v obliki gumbov, je sedaj možno z dvema premičnima vzvodoma, ki sta pri ročni zavornici. Hitro in lahko reguliramo toploto zraka. En vzvod urejuje celotno količino toplega zraka in drugi pa zrak, ki je v bezgavki pod zadnjimi sedeži. Povečana je tudi zmogljivost kurjave.

Ročaj pri sprednjem pokrivalu vam tudi ne zarjavi več, ravno tako je postalo povratno zrcalo za 22 mm širše in tudi pedala pri zavornici ni treba več s tako močjo pritiskati.

Notranja oprema avtomobila se je ravno tako mnogo izboljšala. Ker zdaj uporabljajo za lakiranje avtomobilov VW še popolnoma nove barve, se je privlačnost VW 1200 vsckakor povečala.

VW 1500 JE OSTAL OD LANSKEGA LETA NESPREMENJEN

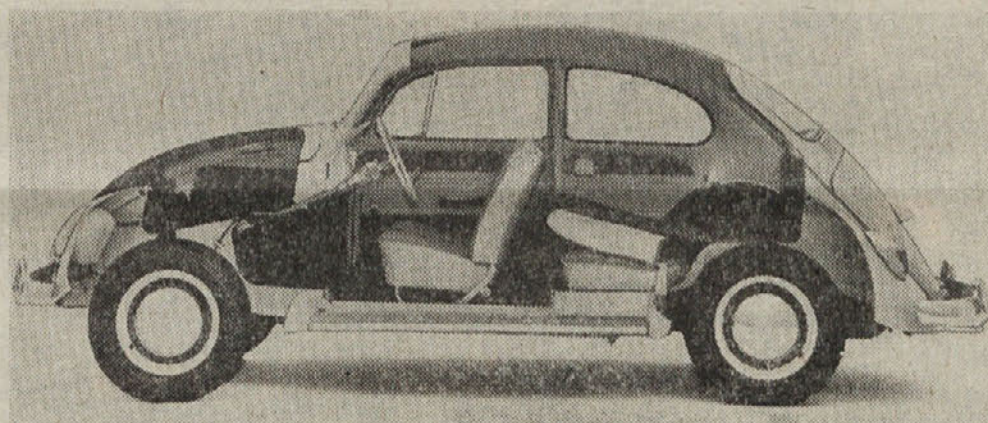
Za večji učinek pri tovorjenju in pri vožnji jamčijo novi enotonski modeli s 1,5 — 1-42 PS motorjem, ki jih izdeluje tovarna v Hannoveru. Pri vseh tovornjakih so izboljšali prav posebno še kurjavo.

Visoka produkcija VW tovornjakov in s tem povezana racionalizacija sta dovedli do znižanja cen za povprečno 3000.— šilingov.

Cene za enotonske tovornjake VW z 1,5 do 1.-motorjem so za razne vrste sledeče:

- Kastenwagen S 50.000.— (52.980.—)
- Pritschenwagen S 50.600.— (53.530.—)
- Kombi ohne Sitze S 52.100.— (55.030.—)
- Feuerwehrrkombi S 56.100.— (59.030.—)
- Kleinbus S 57.500.— (60.820.—)
- Sonderbus S 69.400.— (72.330.—)

Na vsak način si oglejte na letošnjem velesojem od 6. do 16. avgusta razstavo avtomobilov VW vseh vrst na razstavišču podjetja R. Knoch u. Co.

VW 1200 v novi obliki

- Prodaja
- Servis
- Popravila
- Nadomestni deli in pritikline
- Izposojanje

... in za časa Koroškega velesojma:

Posebna razstava rabljenih vozil

Volkswagen

das vernünftige
Automobil
für kluge Rechner

Ko pridete na velesojem, obiščite tudi našo tvrdko (poleg Paternioner-mosta). Brezobvezne poskusne vožnje, informacije in posveti.

Z VW-avtom se lahko vsak postavi

-zastopstvo

R. KNOCH & Co.

Klagenfurt, Villacher Straße 213

Nr. 0655

Šivalne in pletilne stroje pri GRUNDNER

KLAGENFURT, Wiener Gasse 10
POLEG MESTNE CERKVE

Obiščite nas na velesojmu v hali 6

ADOLF CAMPIDELL

SLIKAR ZLATAR — KIPAR

Prevzemam VSA POPRAVILA CERKVA
Predelava OKROGLIH TABERNAKLJEV

FEISTRITZ AN DER DRAU — KÄRNTEN — TELEFON 04245-248

Prvič nemški in švedski

**TELEVIZIJSKI SPREJEMNIKI
ELEKTRIČNI GRAMOFONI
MAGNETOFONI**

Polnoavtomatski, iz daljave vodljivi

RADIO SPREJEMNIKI
poleg že znanih avstrijskih izdelkov

Radiohaus **KERN**

Obiščite nas v naši povsem na novo urejeni stojnici v novi mestni hali na sejmišču!

**FUNDER
PLATTEN**
sind
veredeltes
Holz

A. KÜNSTL & SÖHNE

Mednarodna špedicija

opravlja vse prevozniske posle v tuzemstvu
in inozemstvu

KLAGENFURT-CELOVEC, tel. 45-06

Teleprinter: 04-485

Kleider-
KOGELER

- OBLEKE
- SUKNJIČI
- HLAČE
- PERILO

po veletrgovskih
cenah

Ford Cortina	1963
VW, Typ 11	1962
Triumph Herald	1964
Austin A 30	1957
Hillman Minx	1961
Opel Rekord	1963
Opel Rekord	1960
Renault Dauphine	1962
Triumph Spitfire	1963

JOSEF SINTSCHNIG
PRODAJA AVTOMOBILOV
Klagenfurt — Celovec, Südbahngürtel 8
Telefon 53-20, 32-58

KOROSKI VELESEJEM ■ LASTNI PAVILJON NA SEJMIŠČU
DESNO OD VHODA ST. RUPRECHTER STRASSE

Veletrgovina in nadrobna prodaja železja in vsakovrstne železnine

Vinz. Zwick

VELETRGOVINA Z ŽELEZNINO ■ KLAGENFURT - CELOVEC

TRGOVINA NA DROBNO: Alter Platz 29, tel. 29-86

STROKOVNA TRGOVINA ZA HOTELSKE IN GOSPODINJSKE STROJE:

Alter Platz 17, tel. 38-53

SKLADIŠČE: Südbahngürtel 10, tel. 42-60

Daljnopis (teleprinter) 04/408

- V paviljonu na sejmišču vam pokažemo:
PEČI — ŠTEDILNIKE — ELEKTRICNE ŠTEDILNIKE — PRALNE STROJE —
HLADILNIKE
- Nudimo vam:
ŽELEZO — PLOČEVINO — CEVI — CEVI IZ UMETNE MASE — KOVINE — ŽIGNIKE —
ZICO — ORODJE — OKOVJE — GOSPODINJSKE IN KUHINJSKE STROJE i. t. d.

Velika izbira

perila in
blaga

pri

L. Maier

Klagenfurt, Alter Platz 35

Ure, nakit in drugo pri
urarskem mojstru

Gottfried Anrather

Klagenfurt, Paulitschgasse 9

Popravila izurim takoj in
solidno, kupujem in zamen-
jam zlato in srebro (tudi
srto zlato).STROKOVNA TRGOVINA
ZA DEŽNA OBLACILABallon — Popelinc, loden-plašči za moške,
dame in otroke v največji izbiri! Gumijasta
oblačila. Vsakovrstna popravila izvršimo takoj

VAL. TARMANN

KLAGENFURT, Völkermarkter Straße 16

HANS WERNIG

KLAGENFURT, PAULITSCHGASSE (PROSENHOF) in HL.-GEIST-PLATZ

Traktorje PORSCHE z 12, 14, 22, 40 PS,
pa tudi obračalnike sena z oljno pogonsko napravo,
senene puhalnike ter kombinirane puhalnike-
rezalnike za krmo.

Za spravljanje krme kupite motorni kosilnik.
Oglejte si v našem skladišču znamke AEBI, REFORM,
AGRIA, IRUS, AUSTRO-RAPID.

Za gospodinjstvo: stanovanjske in gostilniške štedil-
nike, peči za peko, pralne stroje, hladilnike
in naprave za GLOBOKO HLAJENJE,

Gostinski obrati, gospodinje, pozor!

v trgovini s preprogami

RADLMAYR

VILLACH — BELJAK

Velika zaloga žimnic, zaves, talnih oblog in raznih drugih vrst blaga za opremo sob

Plačilne olajšave!

Že sedaj si po ugodnih cenah nabavite manjkajočo opremo

GUTER START
GUTE FAHRT

AKKUMULATORENFABRIK
DR. LEOPOLD JUNGFER
FEISTRITZ IM ROSENAL · KÄRNTEN

Nimm

Platten

der Vorteil

liegt auf der Hand

V NAŠEM LISTU! KUPUJTE PRI TVRDKAH, KI OGLAŠUJEJO V NAŠEM LISTU! KUPUJTE PRI TVRDKAH, KI OGLAŠUJEJO V NAŠEM LISTU! KUPUJTE PRI TVRDKAH,

Poletne novosti!

OBLEKE
BLUZE
KRILA

tudi za močne dame

Rosl König

Klagenfurt, Bahnhofstraße 9

bc

Najboljša kvaliteta · Točna dobava · Kulantne cene

Tiskarna
Knjigoveznica
Izdelovanje
črno-belih in
barvastih klišejev
Založba
Knjigarna in papirnica

Keusehnigg-
semena

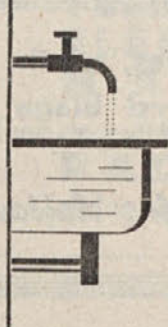
Priljubljena, preizkušena
Klagenfurt - Celovec, Heuplatz 6
telefon 27-17

OBIŠČITE NAS NA KOROŠKEM
VELESEJMU

Buchdruckerei Carinthia

Klagenfurt - Celovec
Völkermarkter Ring 25
Telefon 3651, serija

Vodne napeljave,
sanitarne naprave,
centralne kurjave

Pfrimer & Möblacher
Klagenfurt, Ausstellungsstr. 3. Tel. 22-45 45-25

Strokovna trgovina za umetne cvetlice, mirte in damske klobuke

KLAGENFURT, Alter Platz 34

Trgovina umetniških slik in okvirjev samo pri

Hans Treffer
KLAGENFURT
Burggasse 8

Karl Pötscher

konjski mesar
KLAGENFURT — CELOVEC
Pischeldorfer Straße 12, telefon 55-22
PREVZEMAMO TUDI ZAVAROVANE KONJE
Kupujemo po najvišji dnevni ceni.
Če je sila, koljemo tudi ponoči.

TRGOVINA S SADJEM
IN ZELENJAVO

Karel Prinčič

KLAGENFURT — CELOVEC
Sternallee (Hl.-Geist-Platz)

KONSUM —
GENOSSENSCHAFT
LA GENFURT
mit seinen
63 Abgabestellen

Menschen unserer Zeit
kaufen im
KONSUM

Biti dobro oblečen ni problem

MODNA HIŠA

Vam nudi vselej modne novosti v pletenih oblekah, krilih in bluzah, kostimih in kopalkah.
Več vam povedo naše izložbe!

Izbira in kvaliteta
preprog, zavese in posteljnine
v trgovini opreme

LODRON
VILLACH Lederergasse 12
Tujskoprometni in gostinski obrati dobijo poseben popust!

OGLAŠUJTE V NAŠEM LISTU! OGLASUJTE V NAŠEM LISTU! OGLASUJTE V NAŠEM LISTU!

**LICHT-QUELLE
DES LEBENS!**

kelag

KÄRNTNER ELEKTRIZITÄTS - AKTIENGESELLSCHAFT

Meso in mesne izdelke odlične kakovosti nudi svojim odjemalcem mesar in prekajevalec

Rudolf Sablatnik
CELOVEC, Siebenhügelstraße 81
Telefon 49-36

PFAFF PFAFF
NÄHMASCHINEN
BÜGELMASCHINEN
STAUBSAUGER

immer das richtige für Haushalt und Gewerbe
Gebr. Nähmaschinen laufend lagernd nur im Fachgeschäft

Mondre
KLAGENFURT
10.-Oktober-Straße 22

◇ TISKARNA
◇ KLIŠARNA
◇ PAPIRNICA

R. Ritter
CELOVEC — KLAGENFURT
Burggasse 8 — Telefon 21-08

STADLER Möbel

brasilia

Das Haus echter Wohnkultur seit Jahrzehnten!

Es ist wirklich erstaunlich, zu welcher Steigerung seiner Leistungsfähigkeit das Einrichtungshaus Stadler von Jahr zu Jahr fähig ist. Von der gemütlichen, wohnlichen Atmosphäre der im heurigen Jahr ausgestellten Einrichtungen ist jeder Messebesucher erneut tief beeindruckt. Die mühevollen Arbeit, durch Importe aus sieben europäischen Ländern, drückt sich sichtlich in den gezeigten internationalen Wohnniveau aus. Das Einrichtungshaus Stadler hat es sich zur Aufgabe gemacht, nur Markenartikel, die ständig einer Prüfung unterzogen werden, zu führen und ist dadurch die Garantie für hohe Qualität bei angemessenen, für jedermann erschwinglichen Preisen gegeben. Das Einrichtungshaus Stadler ist sichtlich nicht bestrebt, Sensationen oder Schlagere zu bringen, sondern hohe Qualität mit persönlicher Note, was schließlich auf Jahre gesehen, den tatsächlichen Wert einer Wohnungseinrichtung darstellt. Nicht unerwähnt darf bleiben, daß der gesamte Verkäuferstab zu einem der bestgeschultesten aller Einrichtungshäuser Österreichs zählt. Es ist bereits eine Selbstverständlichkeit des Hauses, auf die individuelle Note jedes Kunden einzugehen und diesem beratend und planend zur Seite zu stehen. Dem Einrichtungshaus Stadler wird es eine Ehre sein, auch Ihnen den Beweis alles hier geschriebenen zu erbringen und ist der Sinn und Zweck der im Messepavillon der Firma Stadler gezeigten Räume, das Vertrauen zwischen Käufer und Firma im vorhinein herzustellen. Es ist mit voller Überzeugung jedem Besucher der Kärntner Messe zu empfehlen, einen Besuch der Sonderausstellung des Einrichtungshauses Stadler in seinem Messepavillon nicht zu versäumen, denn diese eindrucksvolle Ausstellung ist wirklich dazu angetan, jeden Interessenten von dem hohen Können und der Leistungsfähigkeit gerade dieses Hauses zu überzeugen.

KLAGENFURT THEATERGASSE 4, TEL. 71-4-31